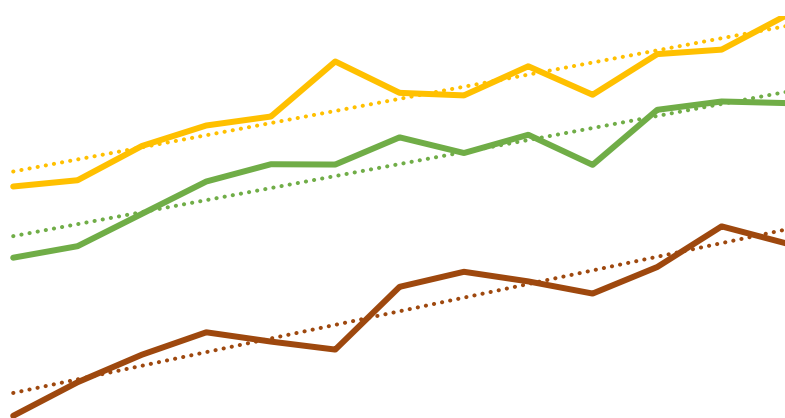

Analýza vývoje výkonnosti

dorost a junioři 2012-2024

Oddělení mládeže ČAS

2025

Rostoucí úroveň mládežnické atletiky

Analýza vývoje výkonnosti mládežnické atletiky ukazuje, že současná generace mladých atletů posunula výkonnostní úroveň výše než v předchozích letech. Platí to téměř pro všechny disciplíny, výjimek je opravdu jen několik. Zde rozebíráme jednotlivé disciplíny s krátkým komentářem ke každé z nich.

Publikace navazuje na dřívější zpracování těchto dat a nově zahrnuje i rok 2024. Je přehledněji uspořádaná a rozšířená o demografickou část v úvodu. Zahrnuje data za třináct let, tedy období 2012–2024, a nabízí tak pozoruhodný retrospektivní pohled na vývoj výkonnosti dorostu a juniorů ve většině atletických disciplín.

Hlavním cílem bylo vytvořit přehledné zpracování rozsáhlého objemu dat tak, aby si v nich každý čtenář mohl snadno najít to, co potřebuje nebo co ho zajímá. Data bez komentáře jsou jen poloviční, a proto publikace obsahuje i komentáře zpracovatelů z oddělení mládeže ČAS. Tyto komentáře uvádějí data do kontextu, nabízejí různé interpretace a vybízejí k další debatě. Nejsou určitě definitivním a jediným pohledem na tato data. Stejně tak jejich cílem není vykreslit nějakou skupinu disciplín v lepším či horším světle – je zřejmé, že v takto koncipovaném textu nelze postihnout všechny proměnné, které do úrovně disciplín vstupují.

V úvodu publikace stručně shrneme hlavní cíle a metodiku. V první části uvádíme také obecné závěry a postřehy, které (netradičně) předchází samotným datům, neboť vystihují důležité společné rysy a mohou být vodítkem při jejich následném čtení. Následuje přehled výkonnosti s grafy a komentáři, seřazenými podle jednotlivých sekcí a pohlaví.

Hlavní cíle

1. Zachytit vývoj jednotlivých disciplín na základě přesných dat.

Hodnocení výkonů v atletice je zásadní součástí atletické kultury – možná dokonce její podstatou. Díky přesně měřitelným a zaznamenaným datům můžeme předejít často zavádějícím nebo nepodloženým komentářům. Výroky typu „Tak rychle se nikdy neběhalo“ nebo naopak „To je ale bídná úroveň v... (doplňte disciplínu)“ bývají často slýchány, ale jen zřídka stojí na pevném datovém základě. Vzhledem k pozoruhodným výkonům v některých disciplínách v posledních letech jsme se rozhodli pravidelně aktualizovat komplexní analýzu, která nám umožní lépe porozumět současné úrovni výkonnosti mládeže.

2. Vybídnout atletickou veřejnost k zamyšlení nad směřováním jednotlivých disciplín a jejich tréninkem.

Vývoj a úroveň výkonnosti nás vedou k zamyšlení nad několika klíčovými oblastmi:

a) Výkon vs. obecná kondiční připravenost

Nárůst výkonnosti by měl být doprovázen zlepšením obecné kondiční připravenosti. Lepší výkon totiž předpokládá lepší tréninkovou připravenost. Jsou mladí atleti skutečně připraveni zvládat zátěž, kterou jejich disciplína vyžaduje? Jsou schopni tuto zátěž snášet dlouhodobě? A mají prostor pro další rozvoj svých kondičních schopností?

b) Výkon vs. technika

Vyšší výkonnost zpravidla vyžaduje lepší technické provedení, případně jeho úpravu. Například výkon 13,70 s na 110 m překážek bude vyžadovat odlišné biomechanické parametry než čas 14,20 s – například dřívější došlap za překážkou a v návaznosti na to rychlejší navázání pohybu. Odpovídá

technika aktuální úrovni výkonu? Jsme schopni tyto technické modely úspěšně převést do seniorské kategorie? Jsou mladí atleti připraveni na to, že technika se bude v průběhu let měnit v důsledku vývoje fyzických parametrů nebo úpravy váhy náčiní?

c) Vývoj výkonnosti vs. trénink

V některých disciplínách pozorujeme stagnaci nebo kolísání výkonnosti mezi jednotlivými ročníky. Sledujeme také přechod mezi kategoriemi. Došlo v juniorské kategorii k očekávanému nárůstu výkonu? Pokud ne, jaké jsou příčiny? Jsme schopni atleti dlouhodobě a systematicky připravovat na určitou výkonnost? Nebo spoléháme na silné ročníky?

Pokud na tyto otázky známe odpovědi, je to dobře. Pokud ne, je nejvyšší čas se nad nimi začít vážně zamýšlet.

Všeobecné závěry a postřehy

V rámci zpracování analýzy jsme dospěli k některým závěrům, které si dovolíme zmínit už v úvodu jako společné jmenovatele pro všechny (nebo řadu z disciplín). Zároveň se jedná o problémy, kterým můžeme vhodným nastavením tréninku předcházet. Nejedná se pochopitelně o žádná převratná zjištění. Jde spíše o to, že o řadě z nich víme dlouho dopředu, a je tedy otázkou, proč jsme na ně prozatím nereagovali lépe?

1) Problém v tréninku dívek při přechodu do juniorské kategorie

Ve sprintech, skocích i vrzích činí velké problémy přechod dívek do juniorského věku. Výkonnost juniorek v těchto sekcích minimálně stagnuje nebo mírně klesá. Důvody často známe předem (dokončení tělesného vývoje, blížící se maturita, ztráta zájmu apod.), přesto se se stagnací výkonnosti potýkáme. Jsme schopni těmto problémům předcházet? Z našeho pohledu do jisté míry ano, a proto tento problém vyzdvihujeme.

2) Problém při přechodu na těžší náčiní

Téměř ve všech vrzích a hodech je patrná stagnace po přechodu na těžší náčiní, v některých případech na vyšší překážky. Stagnace je odůvodnitelná první rok po přechodu, kdy trvá vyrovnání se s přechodem. Data však naznačují, že problém stagnace přetrvává i ve druhém roce juniorů či juniorek. Domníváme se, že v důsledku výkonnostní stagnace může vznikat zejména předčasná ztráta motivace a odchod z atletiky.

3) Problém úpadkového diskurzu „současné generace“

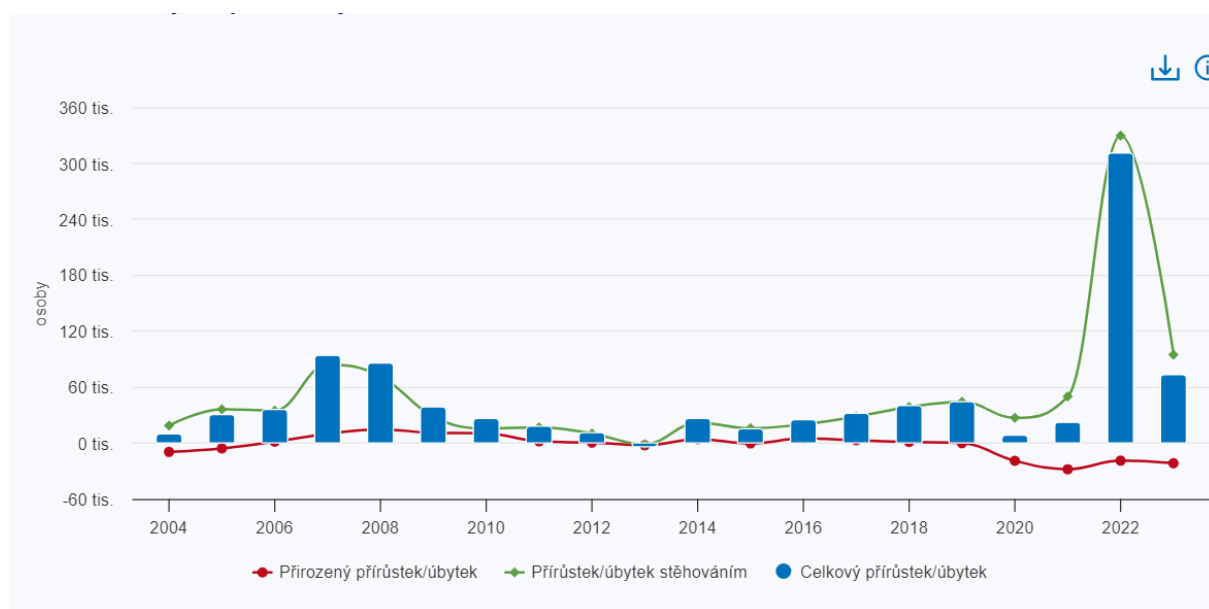
Dovolíme si tvrdit, že jednou z nejčastěji vyřčených výtek trenérů vůči současné generaci mládeže je její neadekvátní kondiční připravenost. („Neumí udělat ani kotoul...“; „To my jsme museli umět...“). Proti tomu však hovoří zjevná fakta o rozvoji výkonnosti – minimálně tedy v posledních několika letech. Většina disciplín zaznamenala zlepšení výkonnosti, nikoliv úpadek. A to navzdory (zjevně nepřesnému) dojmu o úpadku fyzické připravenosti mladé generace. A nejedná se o výsledek pouze několika top závodníků. Z toho důvodu jsme zařadili do sledování i hodnoty 30. míst (v případě některých disciplín 10. nebo 15.)

Mohli bychom vést dlouhou diskuzi o tom, co je příčinou? Co stojí za zlepšenými výkony? Je více specifického tréninku? Nebo je to lepší kondice? Nebo je to lepší životní úroveň současné generace? Bez ohledu na to, jaká z odpovědí je blíže k pravdě, je zjevné, že současnou generaci lze trénovat k velmi hodnotným výkonům. Raději bychom proto usměrnili současný negativní diskurz do pozitivního, otevřeného východiska. Jak můžeme dále rozvíjet silné či slabé stránky současné mládeže? To je otázka, kterou bychom si měli klást.

Demografie

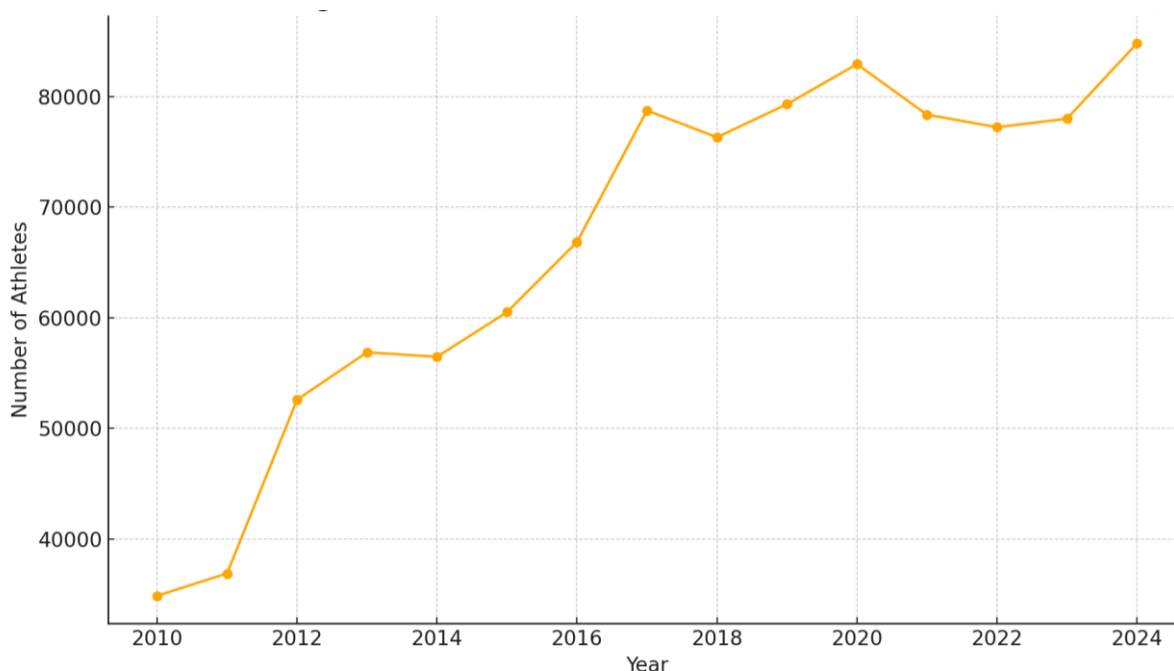
Silným argumentem pro růst výkonnosti může být silná demografie konkrétních ročníků. Je důležité si uvědomit, že ročníky zahrnuté např. v roce 2024 čítají demograficky silné ročníky. Konkrétně se jedná o ročníky 2005 a 2006 pro juniory a 2007 a 2008 pro dorost. Podle logiky demografie by měla výkonnost prakticky kopírovat demografickou křivku. Tj. se silnými ročníky roste výkonnost. Při bližším prozkoumání výkonnostních dat zjistíme, že to vždy neplatí. Čili jsou disciplíny, které výkonnostně stagnují či zažívají propad, navzdory silným ročníkům. Pro úroveň výkonnosti je tedy nutné zvažovat i další faktory. Jakkoliv demografie může mít velký vliv na výběr talentovaných atletů, není to jediný a rozhodující ukazatel.

Graf 1: Přirozený přírůstek/úbytek a přírůstek/úbytek stěhováním obyvatelstva ČR 2004-2023¹

Jako významnější v tomto ohledu lze sledovat specifickou atletickou demografii. Strmý růst registrovaných členů ČAS byl okolo roku 2012 byl zapříčiněn mimo jiné masivním registrováním kategorií přípravek a obecně mladších atletů. Jednalo se právě o cílenou snahu ČAS o podchycení potenciálně talentované členské základny. Jednoduchým přepočtem zjistíme, že se v roce 2021 do velké míry mohlo jednat právě o děti, které jsou dnešními dorostenci či juniory. Vzhledem k tomu, že nárůst členské základny pokračuje až do dnešních dnů, lze očekávat, že to bude silnější faktor než samotná populační demografie. Důležité je zmínit také druhou vlnu velkého nárůstu registrovaných atletů, a to okolo roku 2016, kdy došlo k významné registraci maratonských běžců.

¹ Český statistický úřad; <https://csu.gov.cz/pocet-struktura-a-projekce-obyvatel?pocet=10&start=0&podskupiny=132&razeni=-datumVydani>

Graf 2: Vývoj členské základny ČAS 2010-2024²

Metodika

Analýza byla vytvořena z průběžných tabulek z jednotlivých let 2012–2024 veřejně dostupných na webu Českého atletického svazu³. Výkony dorostenek a dorostenců se nepropisují do výkonů juniorů a juniorek. Každá disciplína udává průměry všech 5, 10 a 30 nejlepších výkonů (pokud nebylo k dispozici uceleně v celém sledovaném období alespoň 30 výkonů, uvádíme průměr 15, případně 10 nejlepších výkonů). Průměry 5, 10 a 30 jsou barevně rozlišeny a v legendě grafu zaznamenány pro rychlou orientaci. Na svislé ose jsou uvedeny výkony a na vodorovné ose pak průměry z jednotlivých let ve výše zmíněném období. Součástí je také přímka vložena mezi vývojovou křivku znázorňující lineární spojnicí trendu u skupiny dat.

Komentáře u jednotlivých disciplín shrnují data a upozorňují na některé pozoruhodné momenty. Nepochybně nejsou vyčerpávající, ani to není jejich ambicí. Čtete je prosím s lehkostí a s vědomím, že každé číslo má za sebou nějaký příběh či vysvětlení.

Chodecké disciplíny jsme do analýzy nezahrnuli. Důvody jsou dva. Zaprvé, menší počty soutěžících provázejí nejen běžné soutěže, ale i mistrovství republiky. Tedy malý a nesourodý počet dat. Zadruhé, problematicky uchopitelné je střídání tratí mezi silnicí a dráhou, stejně jako distancí, a relativně malého počtu závodů během roku, které mohou být navíc významně ovlivněny podmínkami nebo taktikou. Přesto bychom rádi zdůraznili, že ochotně zapracujeme statistický pohled i na chůzi, pokud najdeme vhodnou metodiku pro její zahrnutí.

Zpracovali: Jan Koutník, Michaela Treglerová a Tereza Brázdová

² Výroční zpráva Českého atletického svazu 2024, vlastní zpracování.

³ Průběžné statistiky ČAS: <https://online.atletika.cz/statistiky/prubezne-tabulky/>

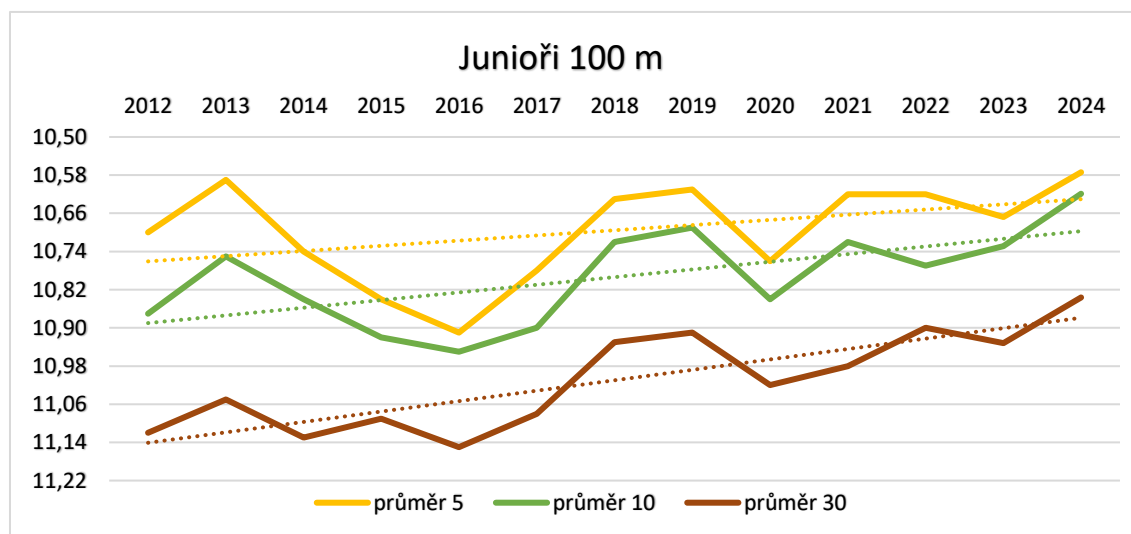
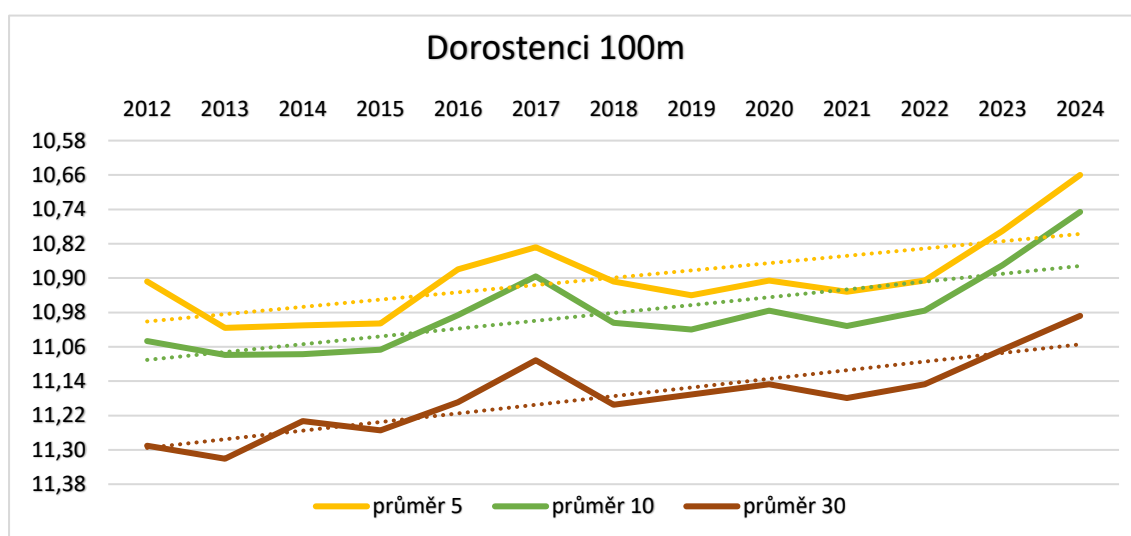
1. Sprinty

100 m – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Dorostenci v posledních dvou letech významně posunuli trend výkonnosti k lepšímu a přiblížili se juniorské výkonnosti. Junioři se v nejlepších výkonech pohybují v úrovni, kterou jsme již ve sledovaných letech několikrát pozorovali. Vzhledem k tomu, že roste ale také výkonnost průměru 10 a průměru 30, tak lze očekávat stabilizaci výkonnostní úrovně a přiblížení se hranici 10,50 s.

Grafy a data

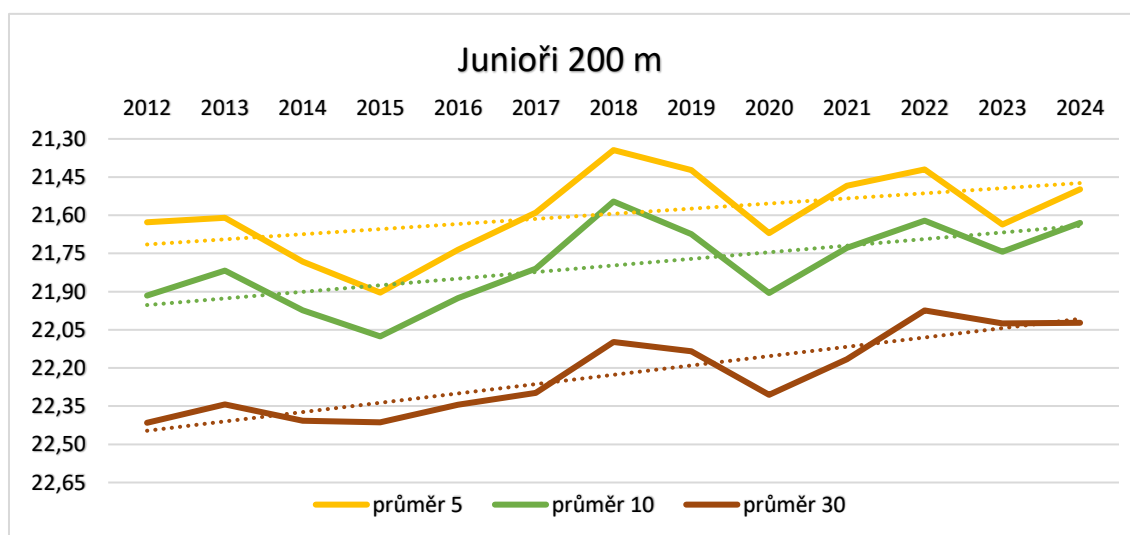
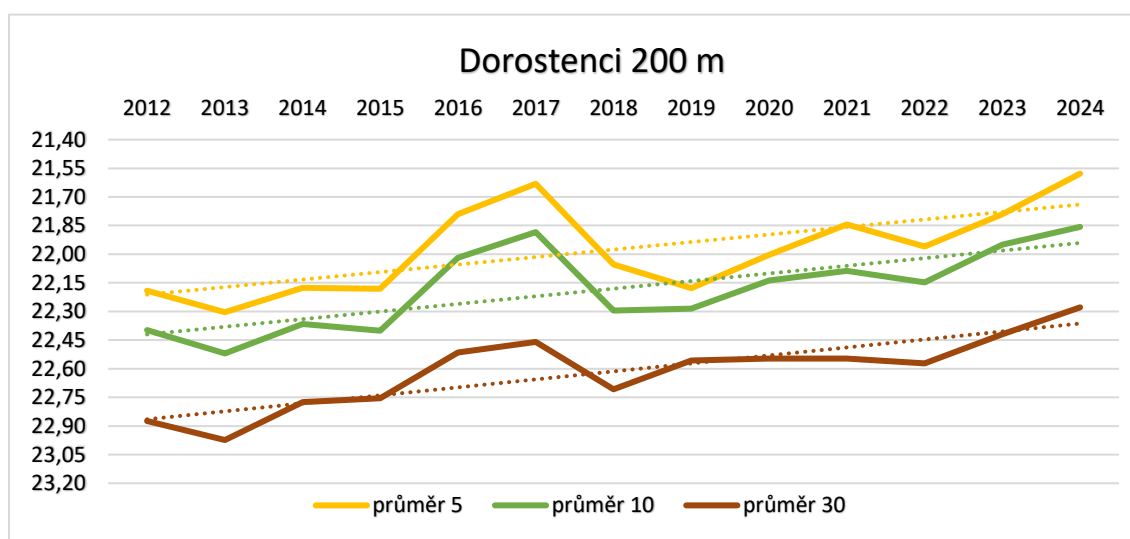

200 m – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Podobně jako na 100 m roste výkonnost dorostenců na 100 m. Pozoruhodné je srovnání juniorské 100 m a 200 m, kdy kratší sprint evidentně předčí ten delší. Jediné, co to znamená, je horší trénovanost chlapců na 200 m (což může mít řadu příčin), zároveň to nastavuje jasnou zpětnou vazbu atletům i trenérům.

Grafy a data

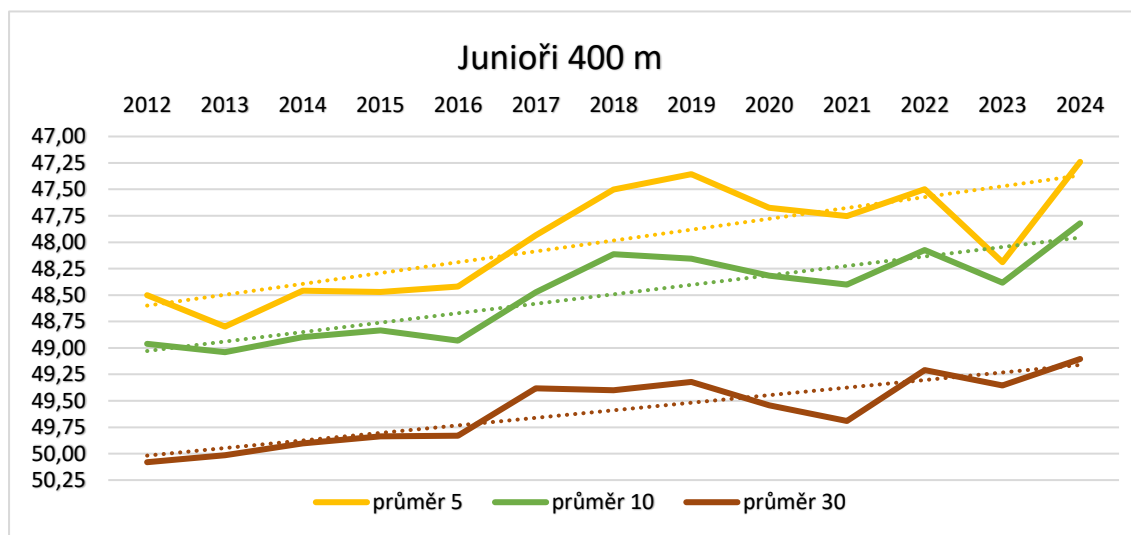
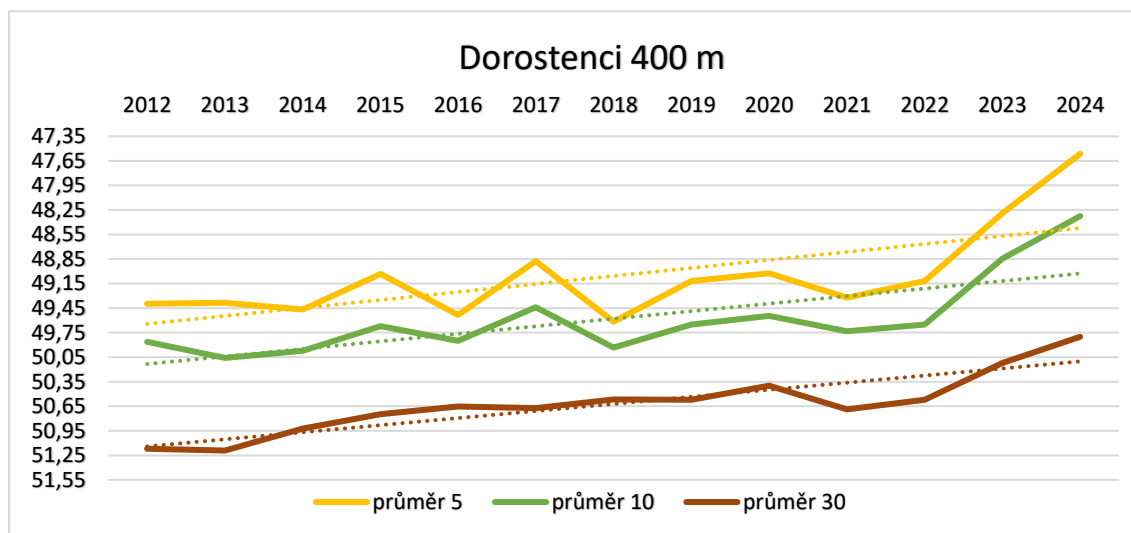

400 m – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Dorostenecká čtvrtka zaznamenala výrazný skok. Silná skupina čtvrtkařů posunula celkové průměry do historických úrovní. U dorostenecké výkonnosti pod 48 s je třeba poznamenat, že důležité je udržet si tréninkovou rezervu do dalších let, neboť cesta ke světové výkonnosti je ještě „vteřiny“ vzdálená. Junioři zachytili výkonnostní propad z roku 2023 a celkový trend tak pokračuje vzhůru.

Grafy a data

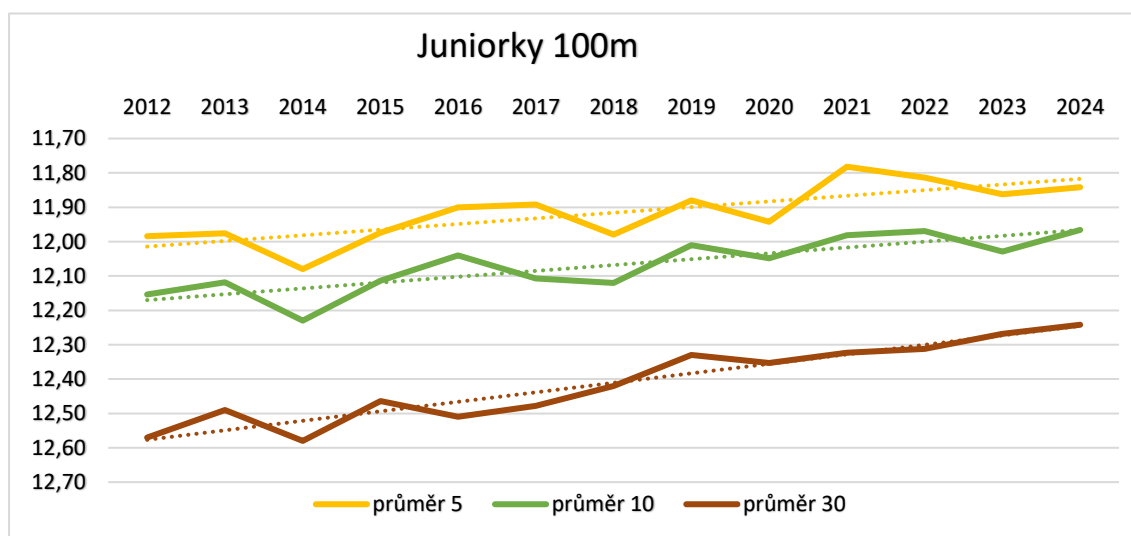
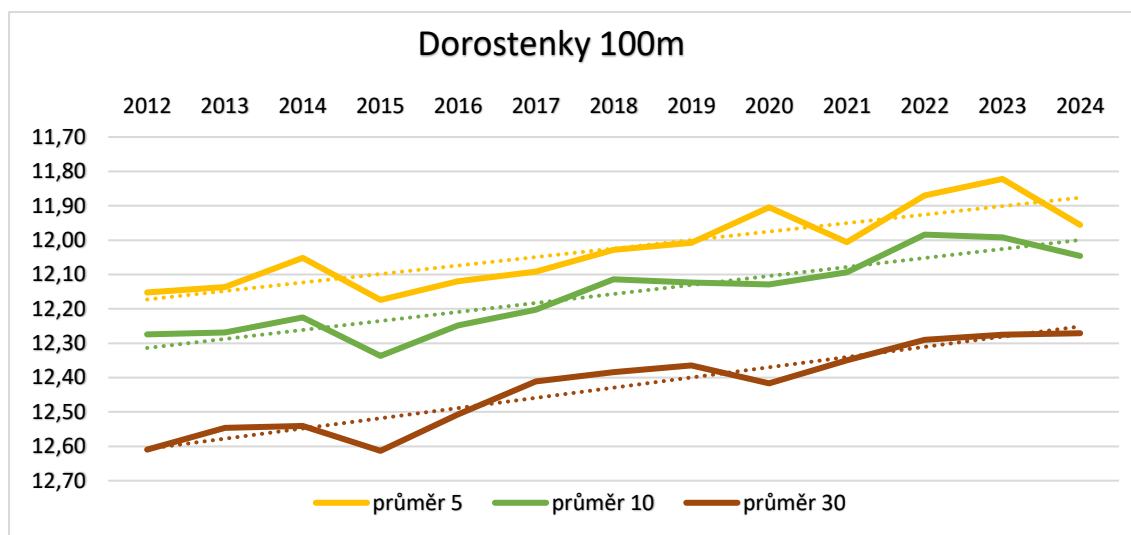

100 m – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Zřetelný trend zrychlení je patrný u obou kategorií, i když výrazný výkonnostní nárůst dorostenek se v posledním roce zpomalil. Juniorky tak v roce 2024 na rozdíl od předchozích let výkonnostně předčily své mladší kolegyně. Nadále lze říci, že výkonnost juniorek zdaleka není přesvědčivě vyšší než u dorostenek, což opakovaně vychází jako jeden ze závěrů těchto analýz – tj. nezvládnutý výkonnostní posun dívek směrem k dospělosti.

Grafy a data

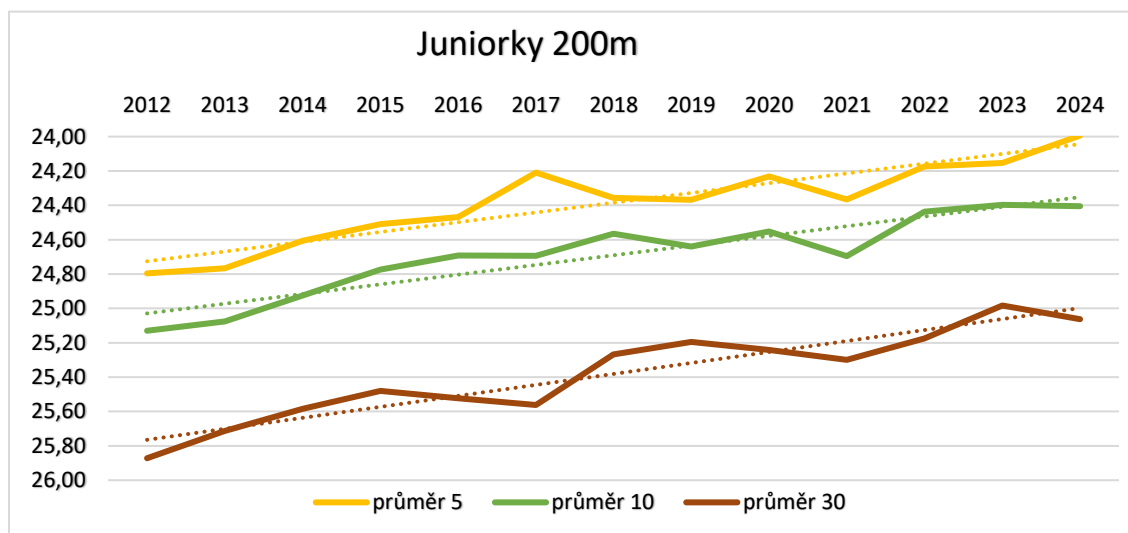
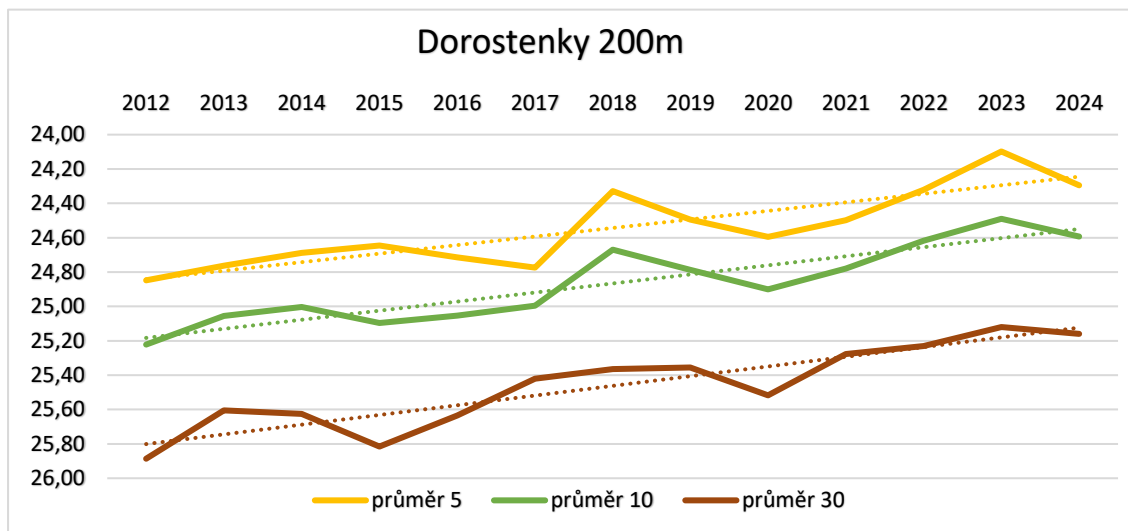

200 m – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Stejně jako v krátkém sprintu je zřetelný trend posunu výkonnosti u obou kategorií. Dorostenky jsou v některých případech rychlejší, zejména na průměru 30. To naznačuje, že přechod do vyšší kategorie může být náročný a potvrzuje závěr z krátkého sprintu. Od roku 2012 je posun ve výkonnosti řádově více než 0,6 vteřiny, což již lze považovat za významnou proměnu struktury výkonu, která vyžaduje lepší rychlostní i rychlostně-vytrvalostní předpoklady.

Grafy a data

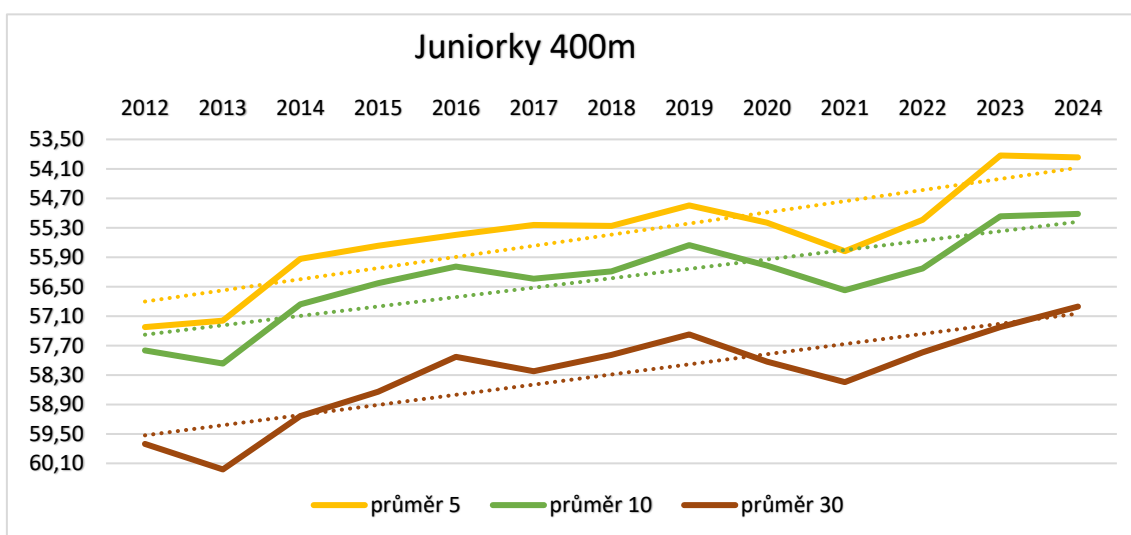
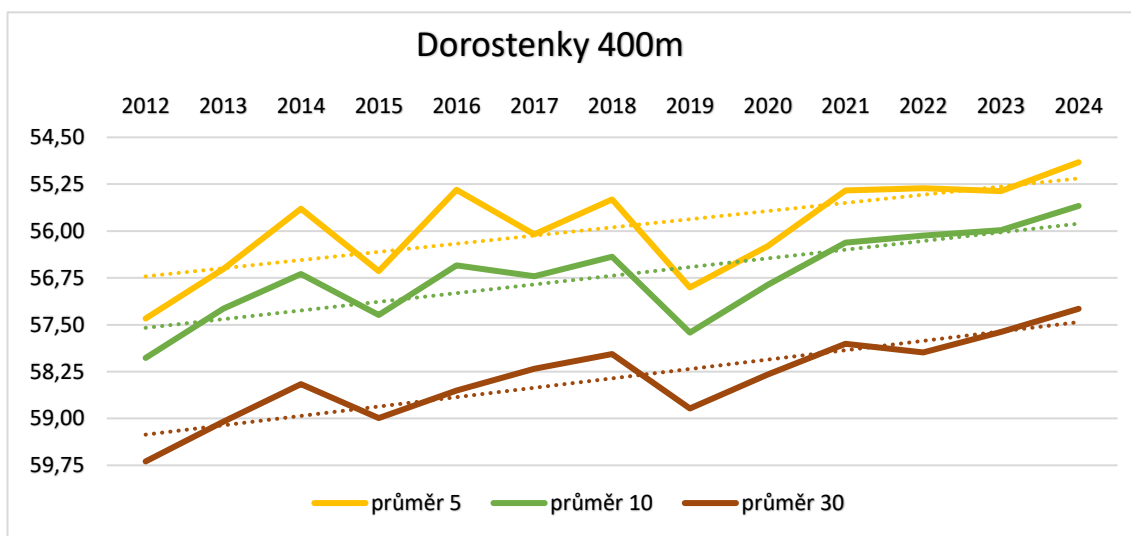

400 m – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Trendy na 400 m nejsou tak zřejmé jako u krátkého sprintu, přesto v posledních asi 4 letech se výkony posunuly asi 0,5 s výše. To je dáno relativní silou ročníků a také silnými individuálními výkony, které jsme v posledních letech několikrát zaznamenali. Rozdíly mezi oběma kategoriemi jsou srovnatelné, dorostenky jsou ve více případech dokonce lepší, a to na úrovni všech průměrů. Nárůst výkonnosti je zřetelný – u juniorek mezi roky 2012 a 2024 o více než 2 s. To je slibný trend, který by se měl projevit i v dospělé úrovni, pokud si trénink ponechá dostatečnou adaptační rezervu.

Grafy a data

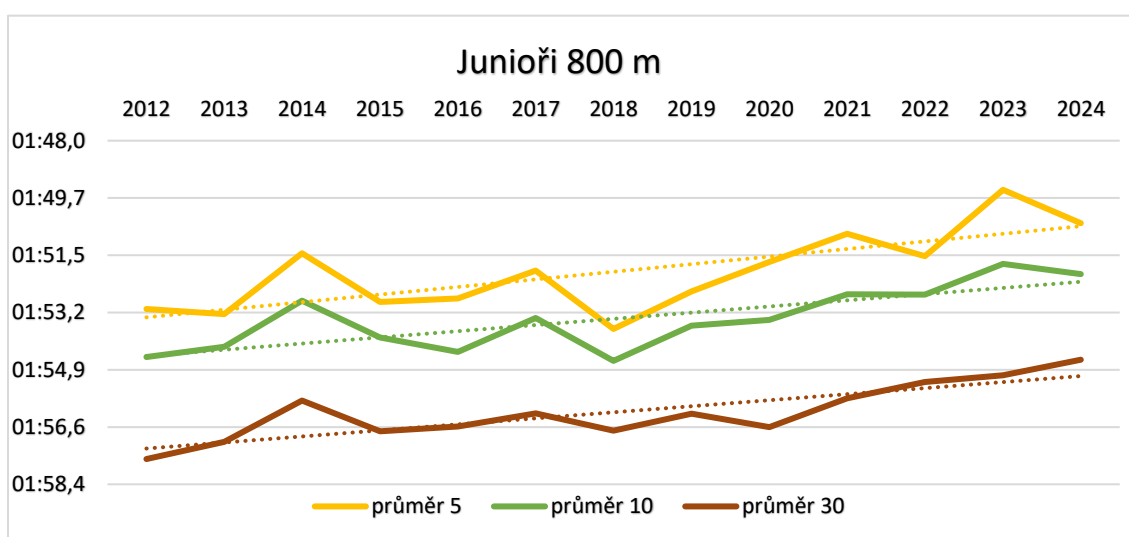
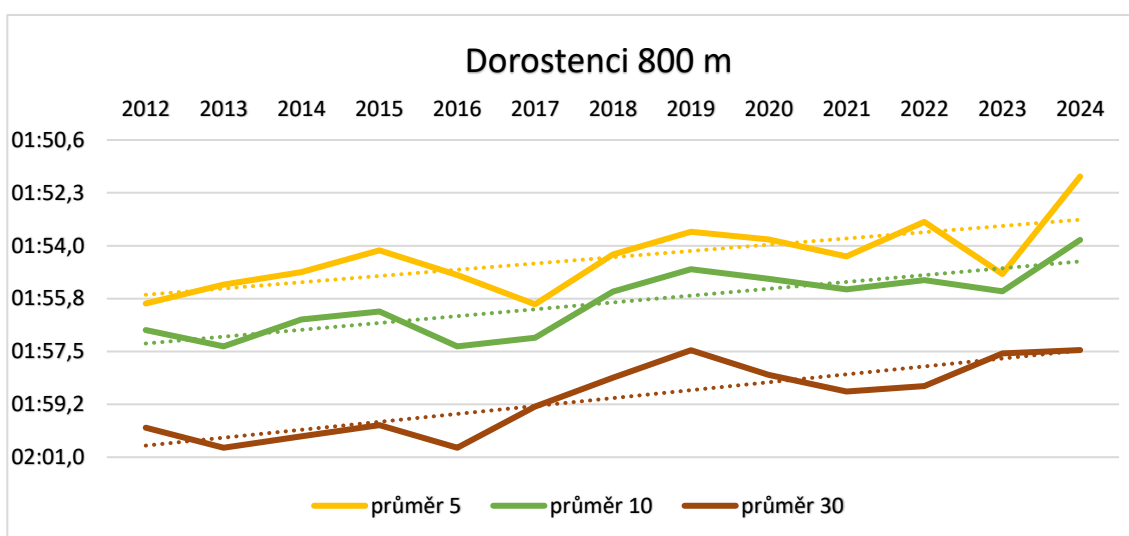
2. Běhy

800 m – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Zlepšení dorostenců v roce 2024 bylo markantní a chlapci zde stanovili velmi vysokou úroveň. Obě kategorie vykazují v dlouhodobém trendu postupný nárůst výkonnosti. Hodí se podotknout, že změnou postupových klíčů na velkých soutěžích, se mění i nároky na soutěžní výkonnost a dovednosti, které ale nemusí vždy korespondovat s časově skvělými výsledky. Je otázkou, do jaké míry to ovlivňuje tato data?

Grafy a data

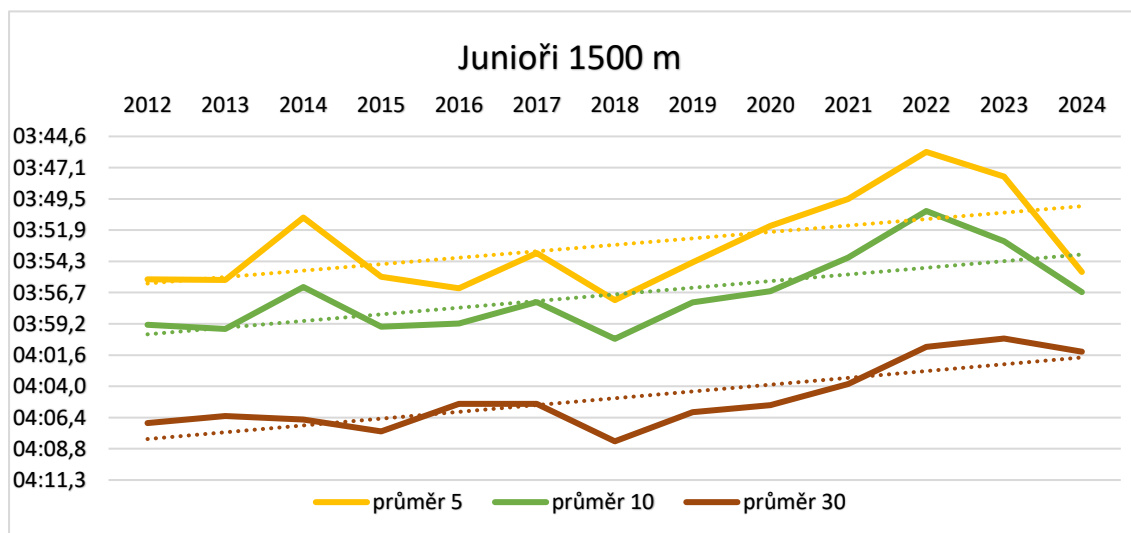
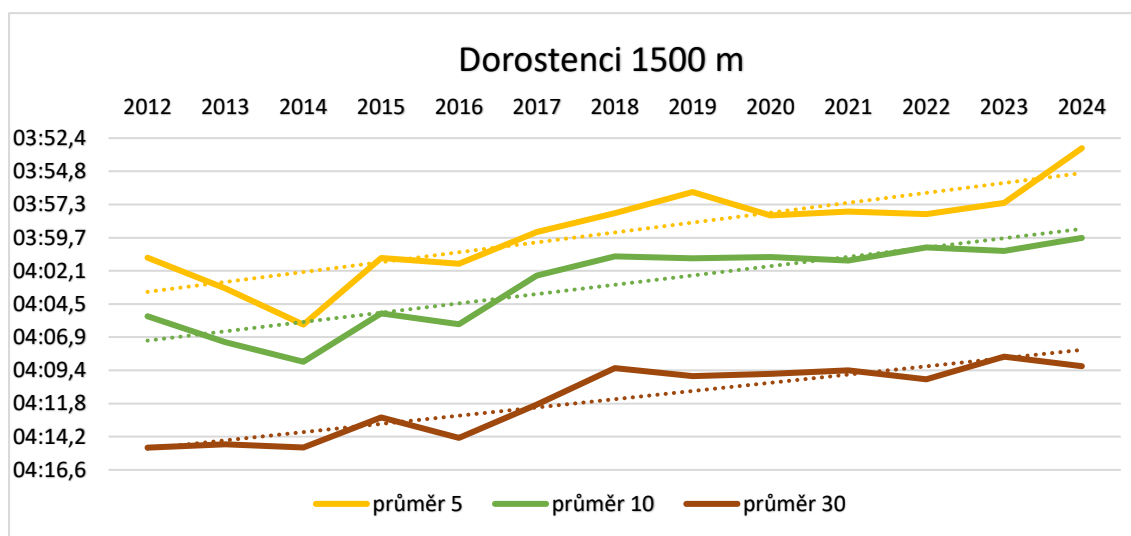

1500 m – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Zajímavé na „patnáctce“ je ustálené zlepšení dorostenců, v roce 2024 navíc v top5 průměru podpořené skvělými individuálními výkony. Za komentář stojí relativně velký rozdíl u dorostenců top 5-10 průměrů a průměru 30. Může to být dané velkými rozdíly v trénovanosti i vývoji mladších atletů. V juniorech se totiž tato mezera srovnává. Pozoruhodný je pokračující pokles juniorů, který navíc nemá opodstatnění v nějaké ročníkové slabosti při pohledu na dřívější dorostenecké výkony. Důvody poklesu výkonnosti je tak třeba hledat jinde.

Grafy a data

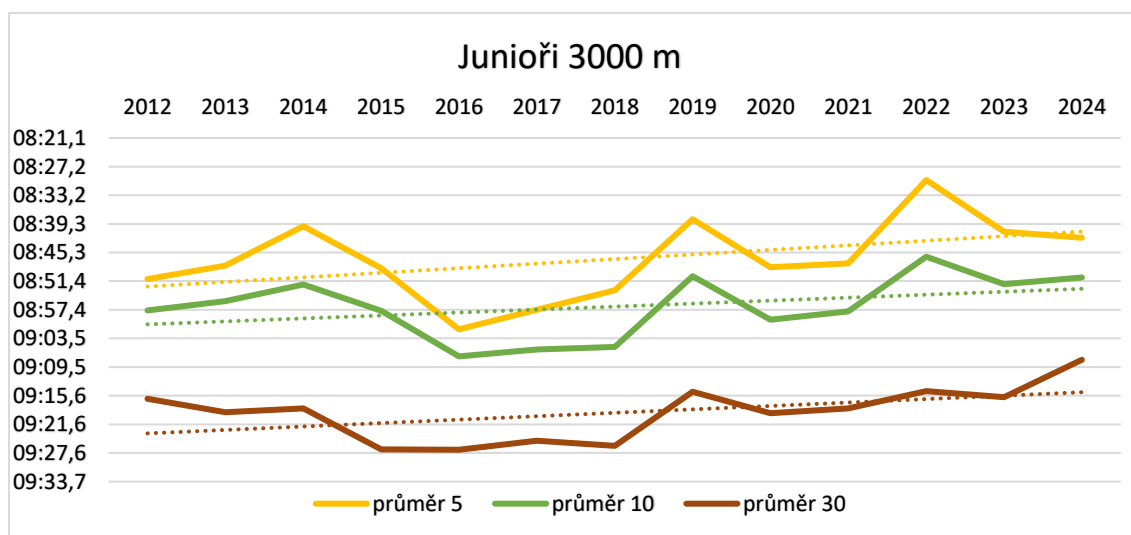
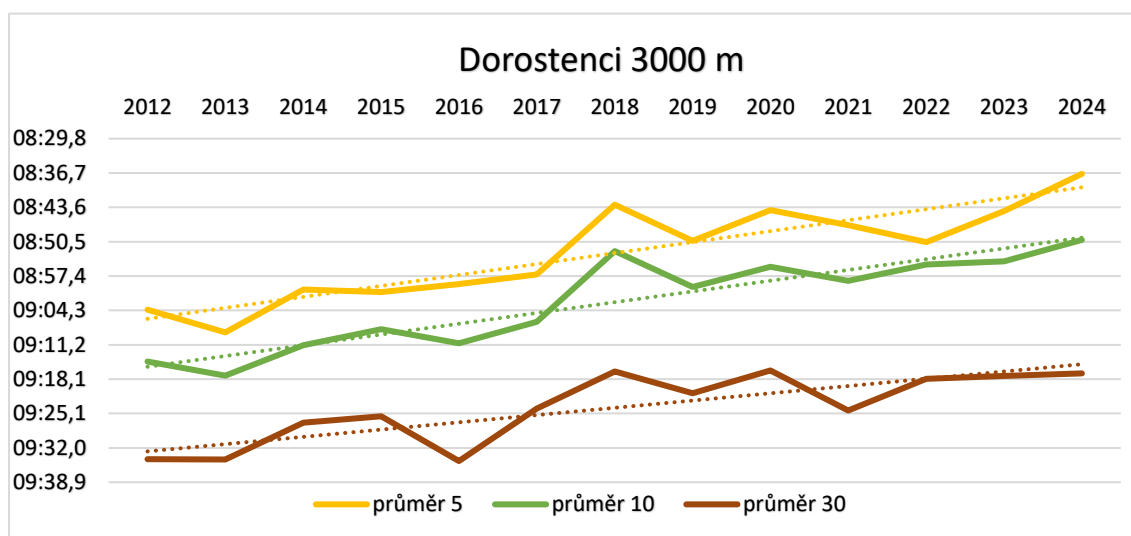

3000 m – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Dorostenci se na 3000 m konzistentně zlepšují, křivka odpovídá výkonnosti na 1500 m. I zde můžeme sledovat velký rozdíl mezi top 5-10 a top 30, který se v juniorech dorovnává. Junioři měli slabší ročníky mezi roky 2016 a 2018 - rozdíl oproti výkonnosti v roce 2022 je zde až 30 s.

Grafy a data

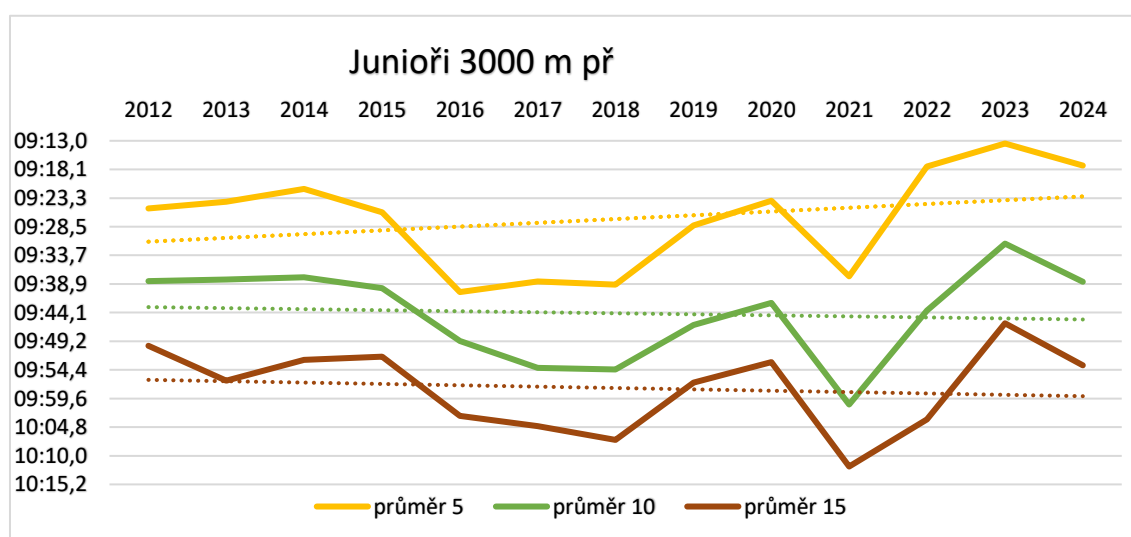
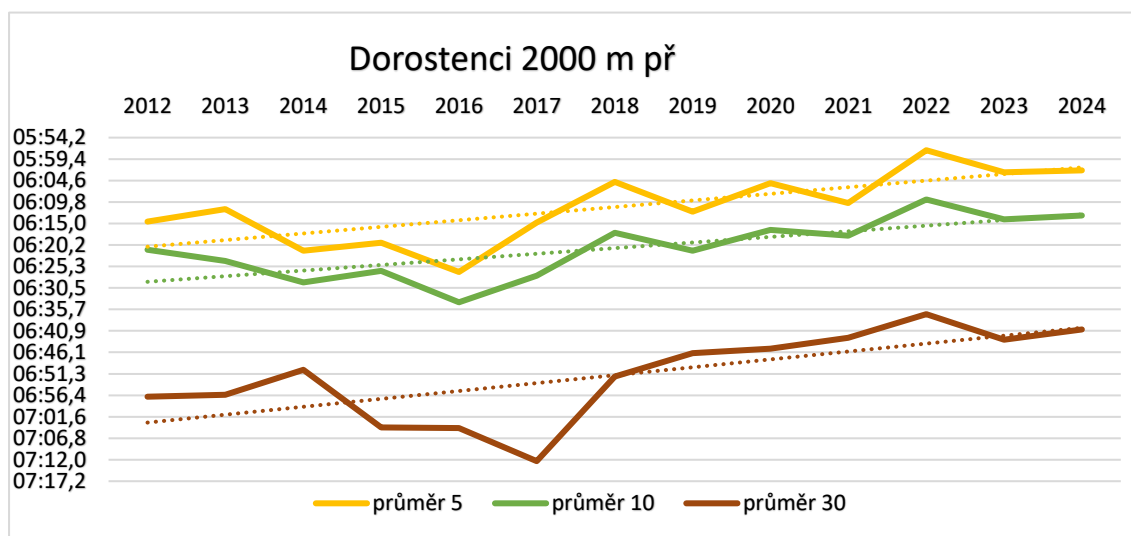

Steeplechase – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Steeplechase dorostenců se posunul výrazně, a to ve všech úrovních. Poslední započtené výkony jsou u dorostenců velmi rozdílné oproti prvním pěti či deseti. U juniorů nemůžeme hovořit o zlepšujícím se trendu. Naopak, výkonnost v letech 2012–2015 byla lepší než v posledních letech, pouze top 5 výkony si drží mírný výkonnostní nárůst. Tento nekonzistentní vývoj potvrzuje i poslední rok. Ukazuje to mimo jiné na náročný přechod z 2000 m př. na trať 3000 m př., která již vyžaduje velmi silný kondičně-běžecký základ. Důvodem může být také menší počet kvalitních závodů či takticky vedené běhy, které mohou řadu času ovlivnit.

Grafy a data

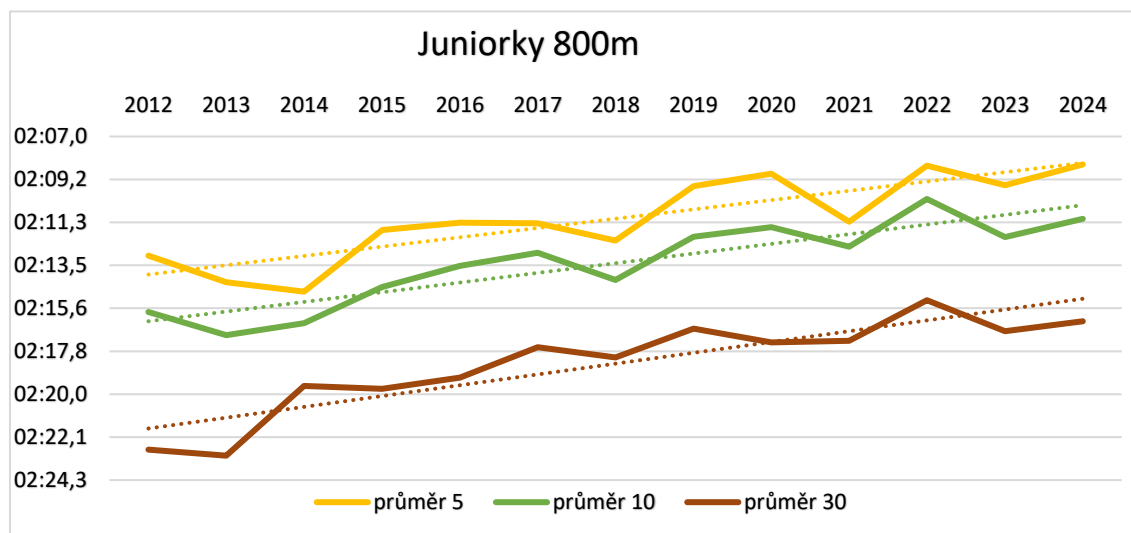
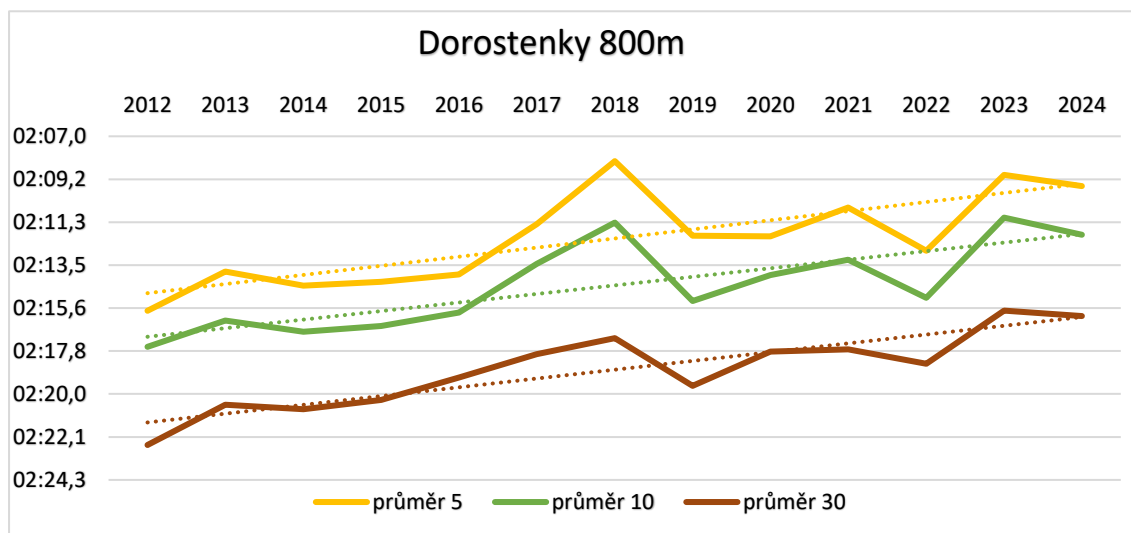

800 m – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Postupné zlepšení dívek na „půlce“ je nesporné a vytrvalé ve všech průměrových úrovních. Není tak patrné v top výkonech, což je tedy zjevný úkol do budoucna – základna je na to (alespoň) dle výkonnosti připravena. Posun v juniorkách by mohl být výraznější. Přesvědčivě rychlejší výkony vidíme na 30. místě v posledních letech než dříve.

Grafy a data

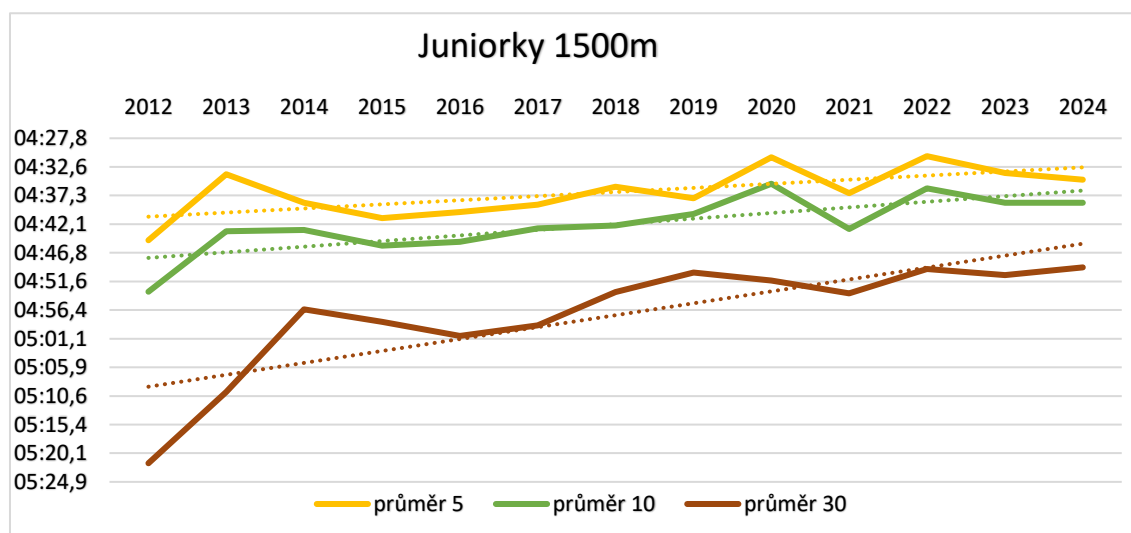
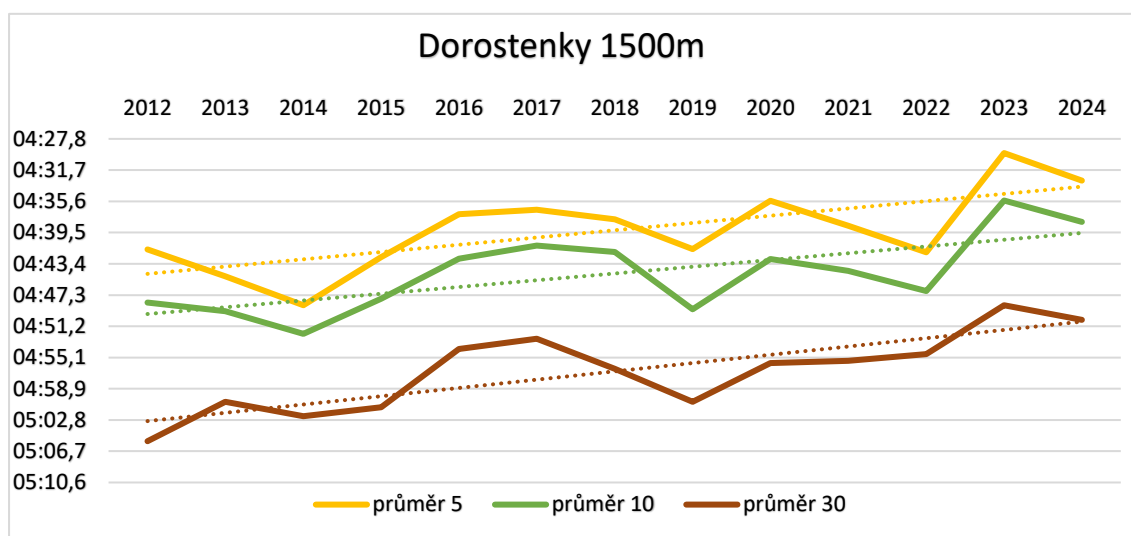

1500 m – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Na rozdíl od trendu na 800 m je 1500 m u dorostenek relativně konzistentní s mírným zlepšením ve druhé polovině sledovaného období, zejména pak rok 2023 je výrazným skokem kupředu, rok 2024 zůstává nad úrovní všech ostatních let. Juniorky zaznamenaly výkonovou stabilizaci. Zlepšily se výrazně také výkony na průměru 30, zde pokračuje přesvědčivý nárůst průměrové křivky.

Grafy a data

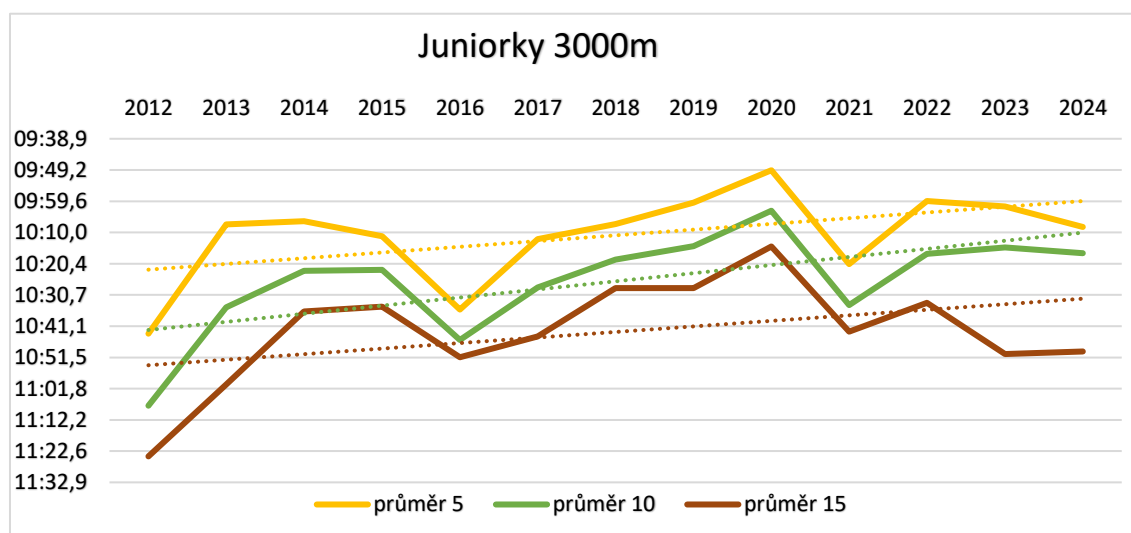
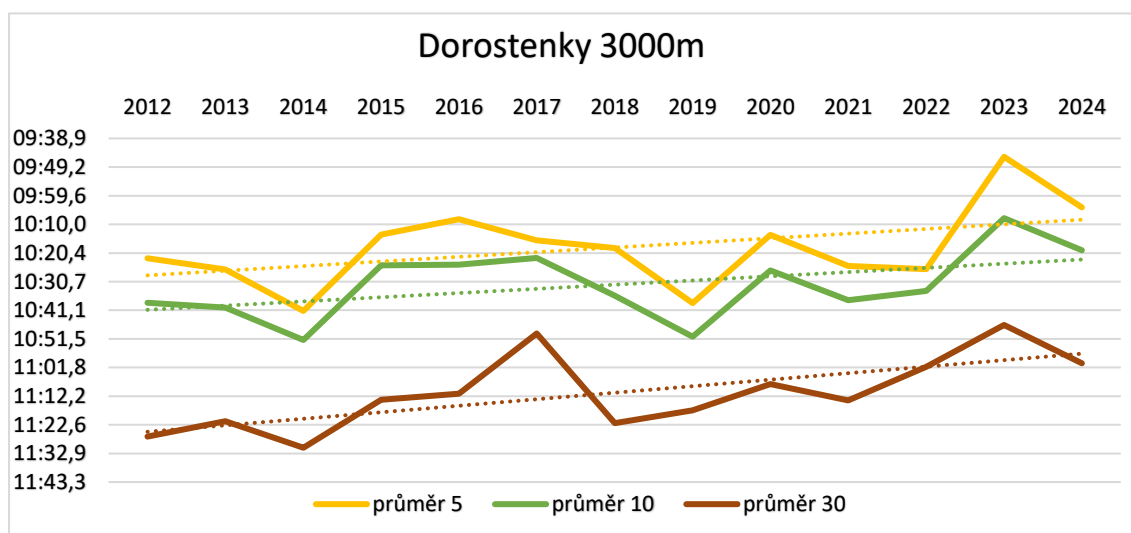

3000 m – ženy

Analýza vývoje výkonnosti 3000 m

Pozoruhodný je vývoj výkonnosti dorostenek na 3000 m, který nemá jednoznačný trend a nejspíše vychází z postupného přechodu dívek ze žákovské kategorie. Až v juniorkách je trend ustálenější a zlepšení v poslední pětiletce je patrné. Vliv na výkonnost zde má často také počet absolvovaných závodů, taktické pojetí závodů na různých soutěžích nebo povětrnostní podmínky. A tak se rozhodně nedá hovořit o nějakém významném posunu.

Grafy a data

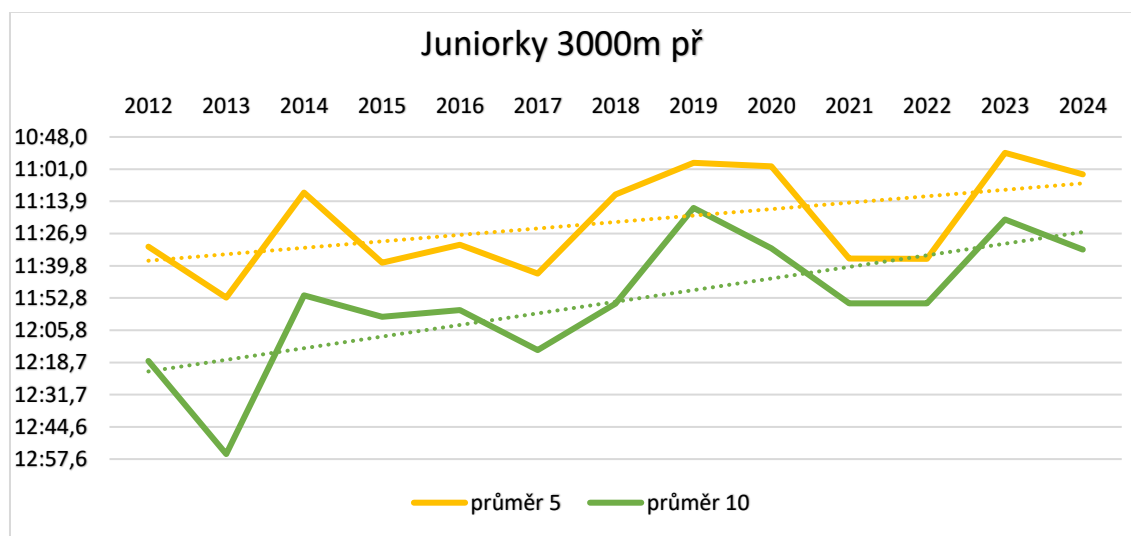

Steeplechase – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Steeplechase u dívek uvádíme jen pro juniorky. U dorostenek došlo v polovině období ke změně trati a data tak nejsou konzistentní. Zlepšení juniorek není zcela koherentní mezi jednotlivými roky. V některých letech se výrazně vymykají top výkony a jednoznačně dochází ke zlepšení výkonů na 10. místě (což bylo vzhledem k malému počtu startujících) stanoveno jako hranice pro analýzu této disciplíny. Tato data je třeba brát s rezervou.

Grafy a data

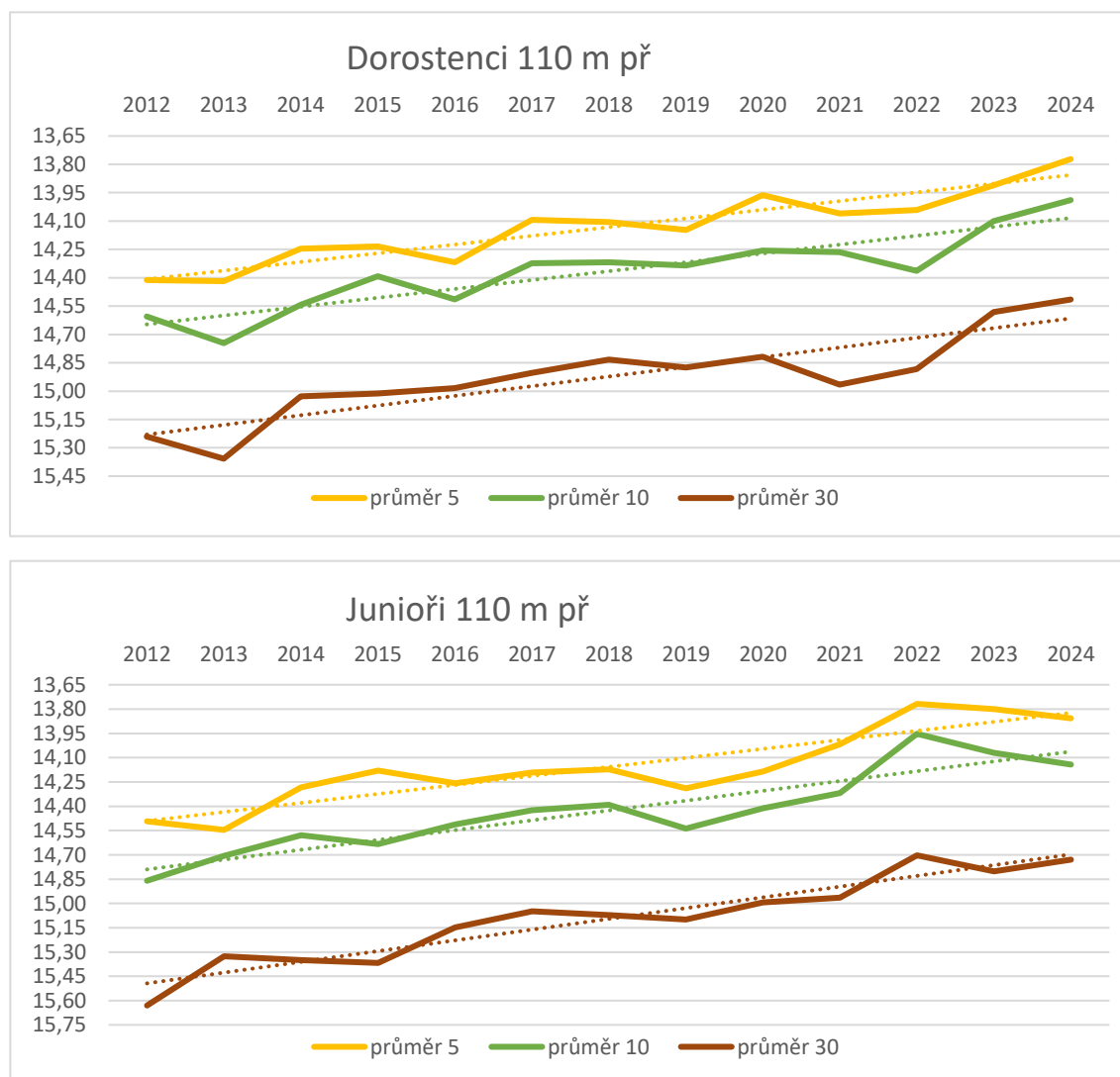
3. Překážky

110 m př. – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Chlapci dosahují v posledních letech velmi hodnotných časů na 110 m př. Zde je nutné si uvědomit, že výkony pod hranicí 14 vteřin jsou již opravdu na jiné technické úrovni než třeba o 0,5 s pomalejší a týká se to stále většího počtu závodníků. Limitem pro chlapce je pochopitelně rostoucí výška překážek až do mužů. Ve výkonnosti mezi dorostem a juniory přesto můžeme sledovat jen relativně malé rozdílnosti výkonů v jednotlivých průměrech. Chlapcům na překážkách se tak přechod daří lépe než v jiných disciplínách. Ze zkušenosti víme, že přechod na mužské překážky je ještě o krok dále, a tak je nezbytné, aby trenéři zvažovali v tréninku tento nevyhnutelný vývoj.

Grafy a data

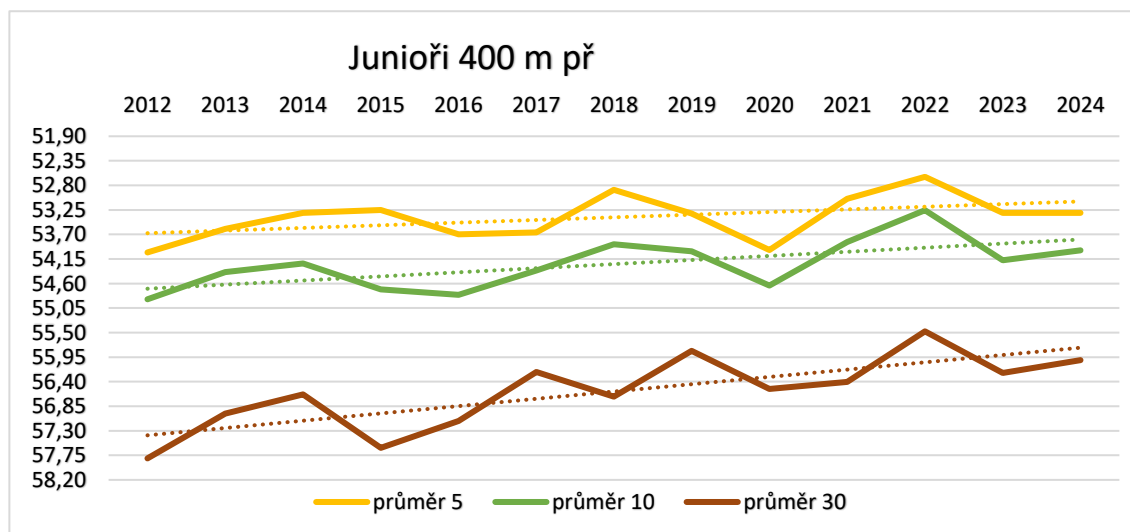
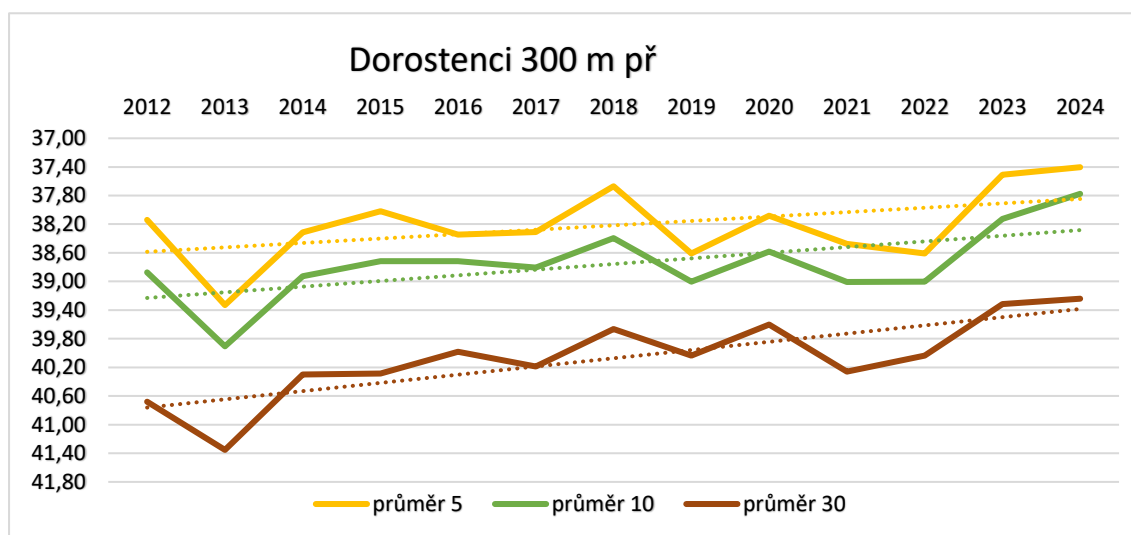
300/400 m př. – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Dorostenci v posledních letech stabilizovali vysokou úroveň výkonnosti. Z dlouhodobého hlediska se výkony výrazně posunuly. Naopak juniorům se nedaří prolomit jen mírný výkonnostní růst. Vzhledem k tomu, jak dramaticky se posunula výkonnost na světové úrovni, jsou tato data k zamyšlení.

Pozoruhodný je zde rok 2018, který se jeví jako nejlepší na 300 m př., ale bez velkého vlivu na výkonnost v roce 2019 nebo 2020 v juniorech na 400 m př. Podobně to dopadlo i meziročně mezi 2023 dorostenci a 2024 juniory.

Grafy a data

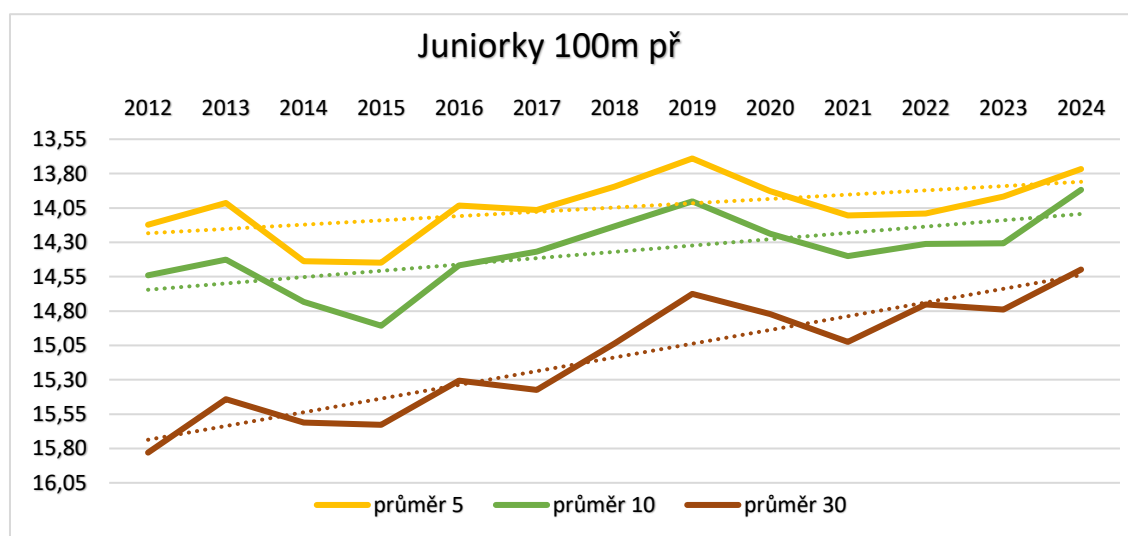
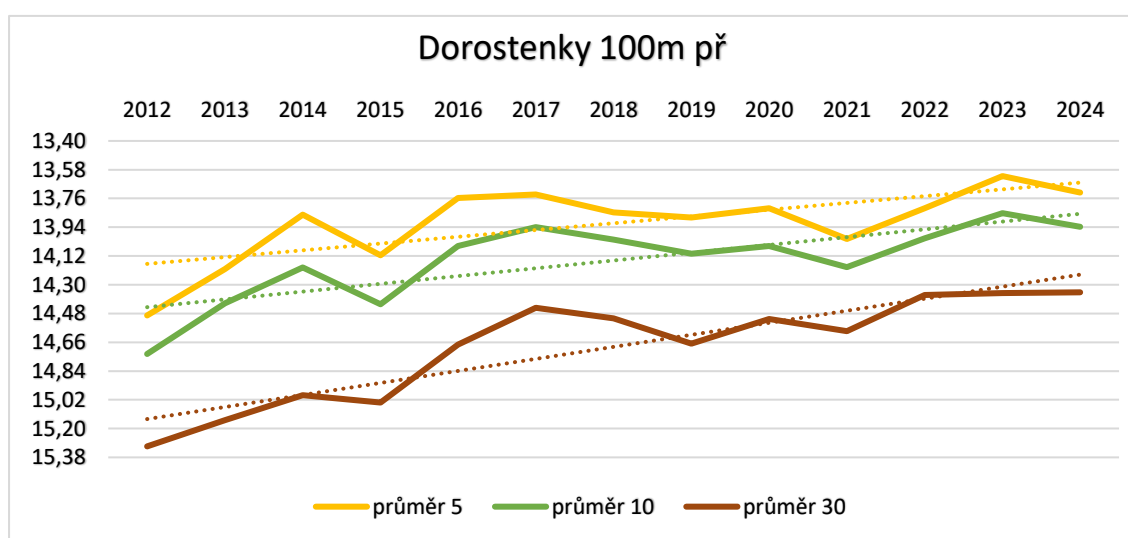

100 m př. – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Proměna výkonnosti na krátkých překážkách v obou kategoriích je evidentní. Posuny v průměrech dorostenek od roku 2012 jsou v řádu až 0,5 s, což již má vliv na techniku překážkového běhu. U juniorek sledujeme hlavně výrazný posun konkurence na přiblížení průměrů v posledních letech. Průměry 30 se posunuly v řádu sekundy. To klade důraz především na trenéry, kteří by měly u juniorek již dobře znát nároky na techniku překážkového běhu. Výkony dorostenek zůstávají často lepší (s nižšími překážkami). Zkušenost z této disciplíny nám bohužel říká, že zde převažuje hodně speciálního tréninku už v raných kategoriích (patrně na výkonnosti dorostenek) a bohužel navazující výkonnostní strop (patrně na výkonnosti juniorek).

Grafy a data

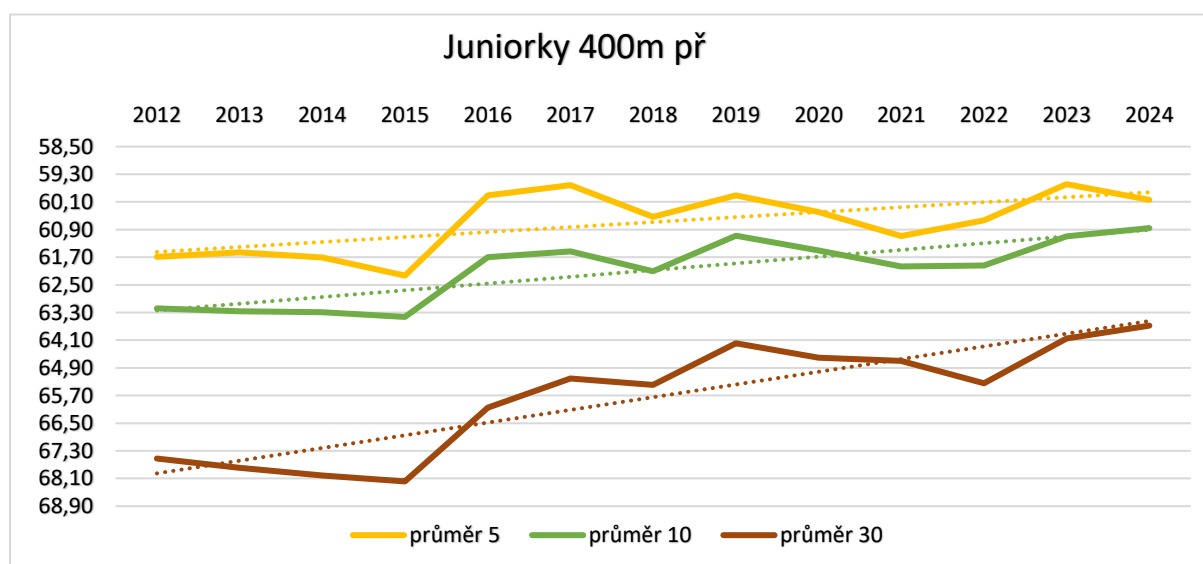
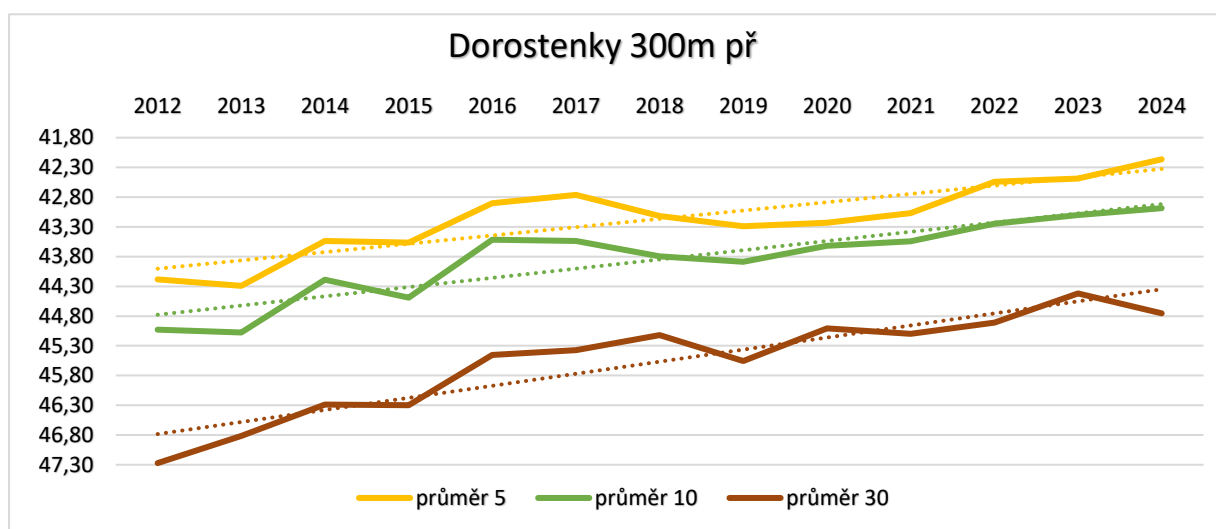

300/400 m př. – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Vývoj dlouhých překážek v podstatě kopíruje kratší překážkové tratě. Významný posun je neoddiskutovatelný u dorostenek, u juniorek může být ovlivněn silnými individuálními nebo ročníkovými výkyvy, ale i tak je zřejmý. Tento posun má nutně vliv na úroveň rychlostně vytrvalostní i kondiční připravenosti a vice-versa lepší výkony vyžadují rozvoj těchto složek. S rostoucí rychlostí souvisí často nutné změny v krokovém rytmu. Oboje by trenéři měli v kontextu jejich tréninku zvážit.

Grafy a data

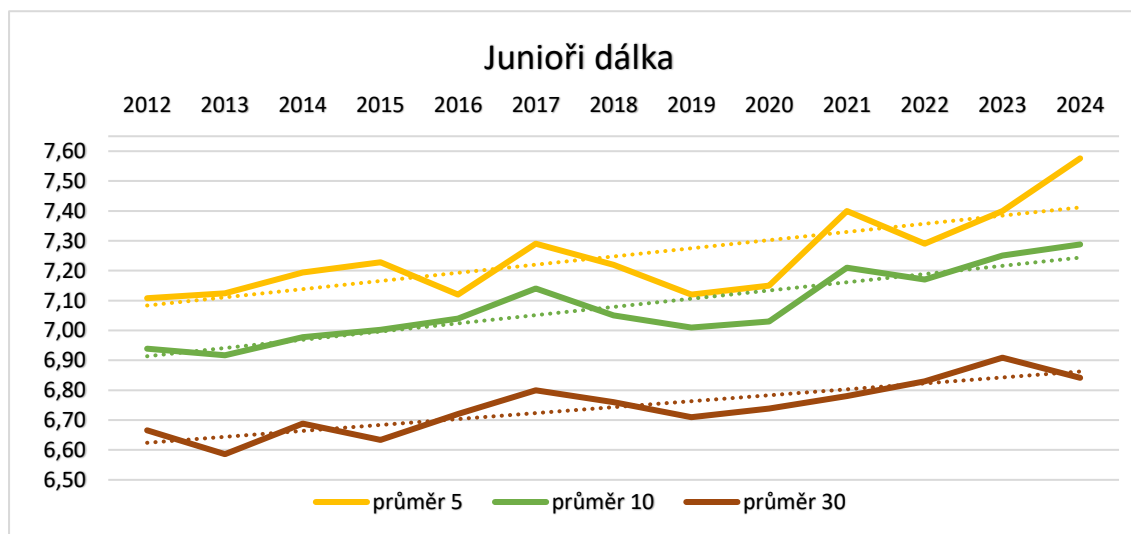
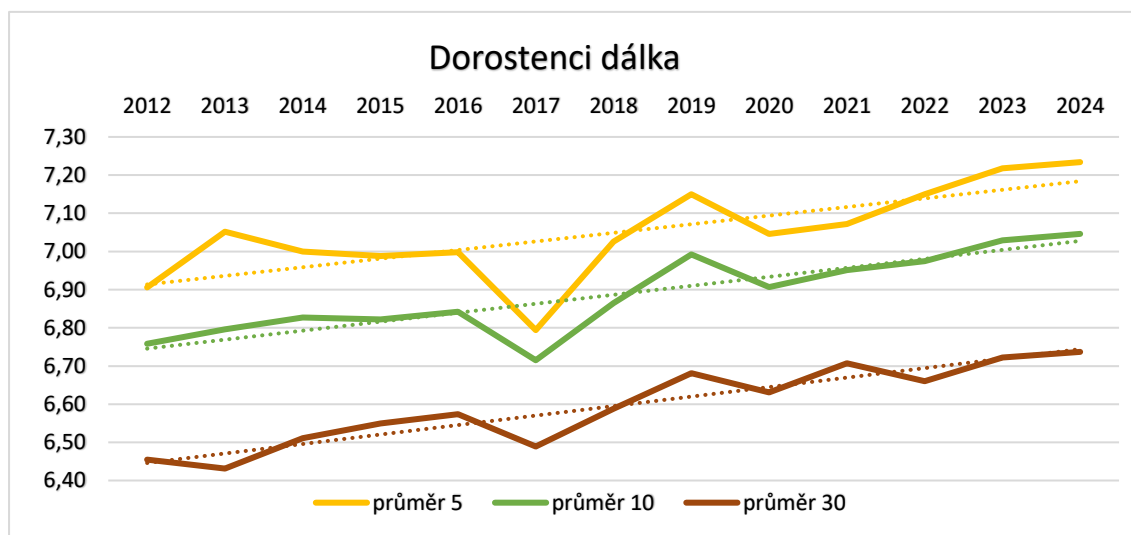
4. Skoky

Dálka – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Zlepšení dálkařů je patrné. Ustálení dorosteneckých výkonů řádově o 20 cm dále ve všech průměrech je průkazné. Nárůst výkonnosti v juniorech tomu odpovídá v podobné míře. V roce 2024 byla úroveň top 5 průměru významně ovlivněna skvělými individuálními výkony. Otázkou je, zda jsme schopni chlapce posunout v seniorské kategorii přes hranici cca 7,80, která odpovídá konkurenci alespoň v evropském měřítku.

Grafy a data

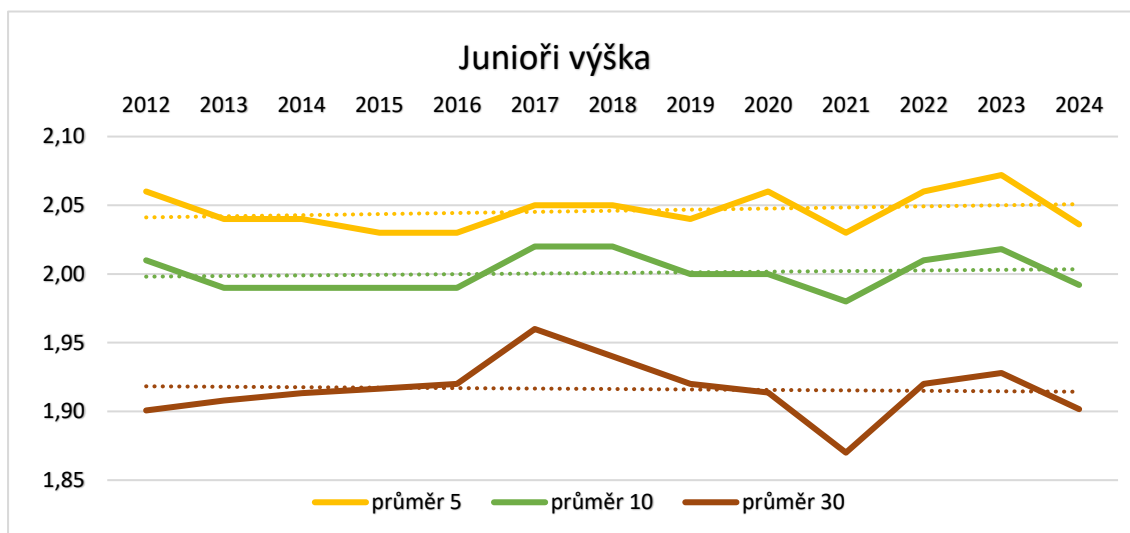
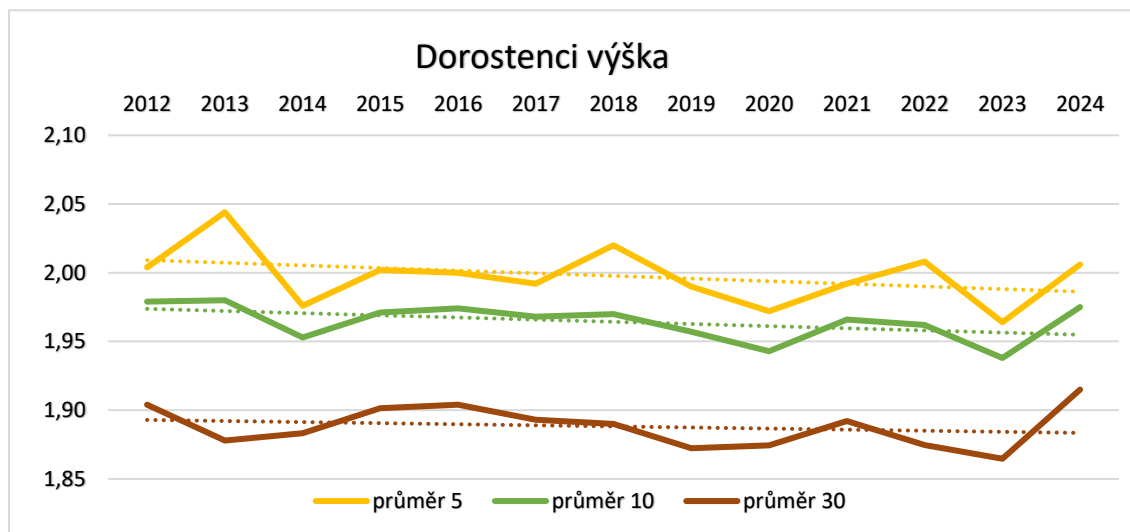

Výška – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Trendy u výšky nejsou příliš pozitivní. Dorostenci pokračují v ročníkové fluktuaci, junioři byli v roce 2024 v podstatě pod úrovní roku 2012. Výška je pravděpodobně nejméně fluktuující disciplína ze všech sledovaných. Zbývá otázka, zda je to kladný či záporný pohled? Stagnace ve výškařském sektoru se týká i světové úrovně, i tak stojí tento stav za zamyšlení.

Grafy a data

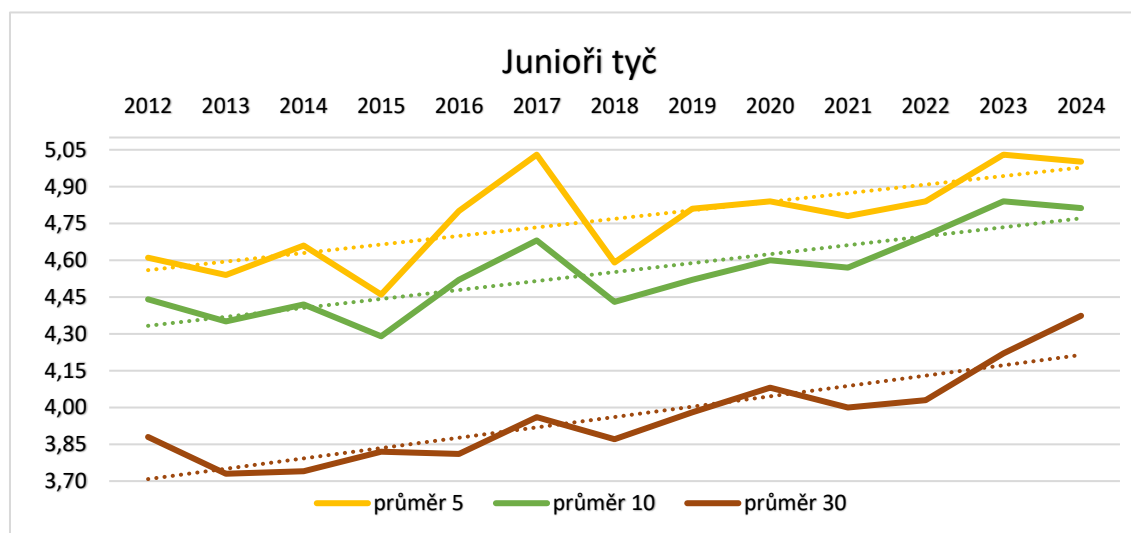
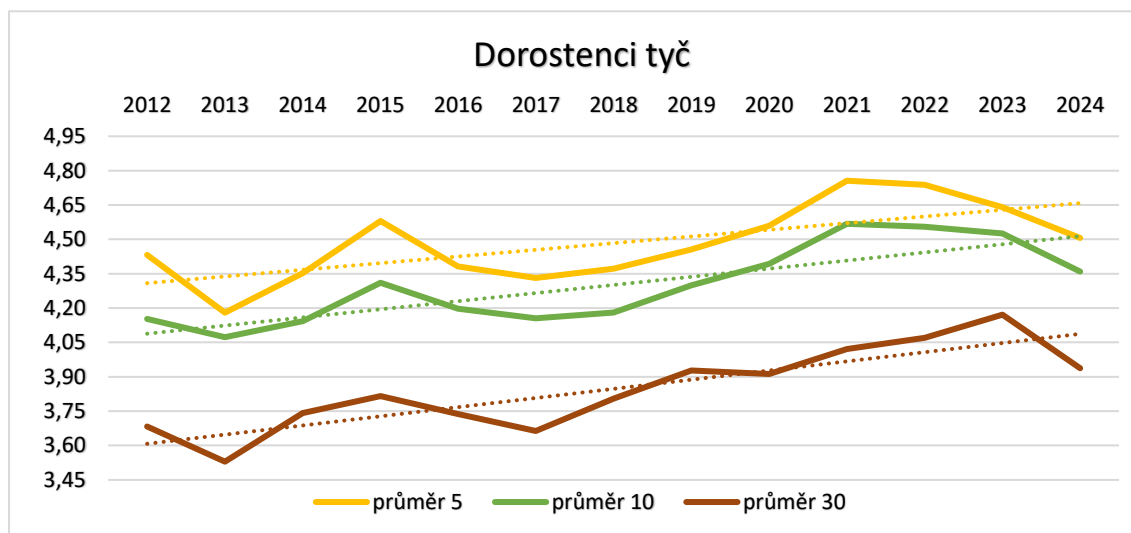

Tyč – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Oproti výšce zažívají tyčkaři obrození, hlavně v juniorské kategorii. Dorostenci naopak v posledních letech ztrácí. Zajímavostí je výrazný nárůst výkonnosti juniorů v roce 2017, který se tu jinak zatím neopakoval a až poslední roky pokukují po prolomení této hranice. Celkově se průměry postupně zvedají, a to je dobrá zpráva.

Grafy a data

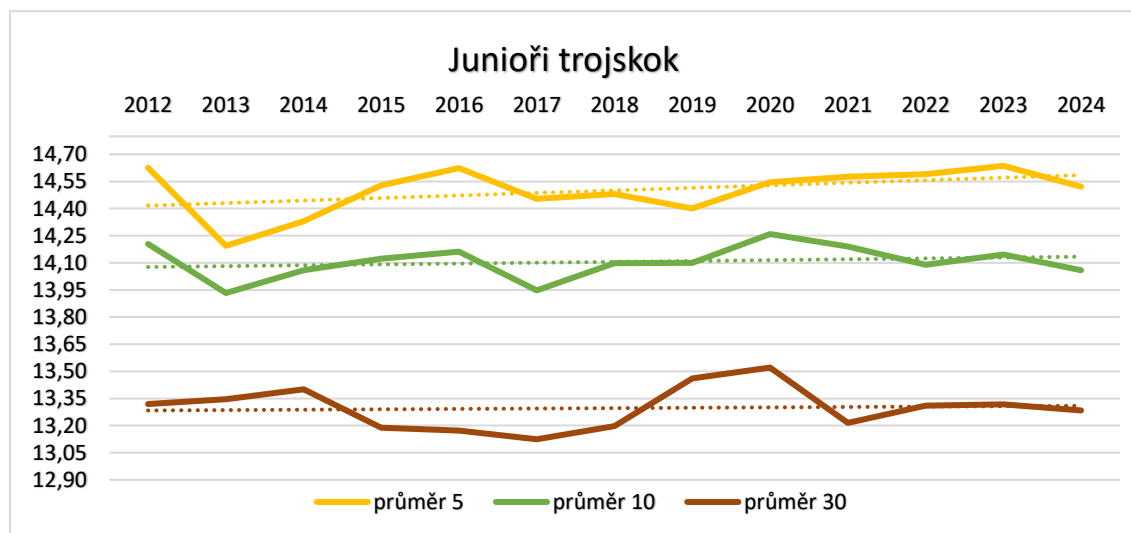
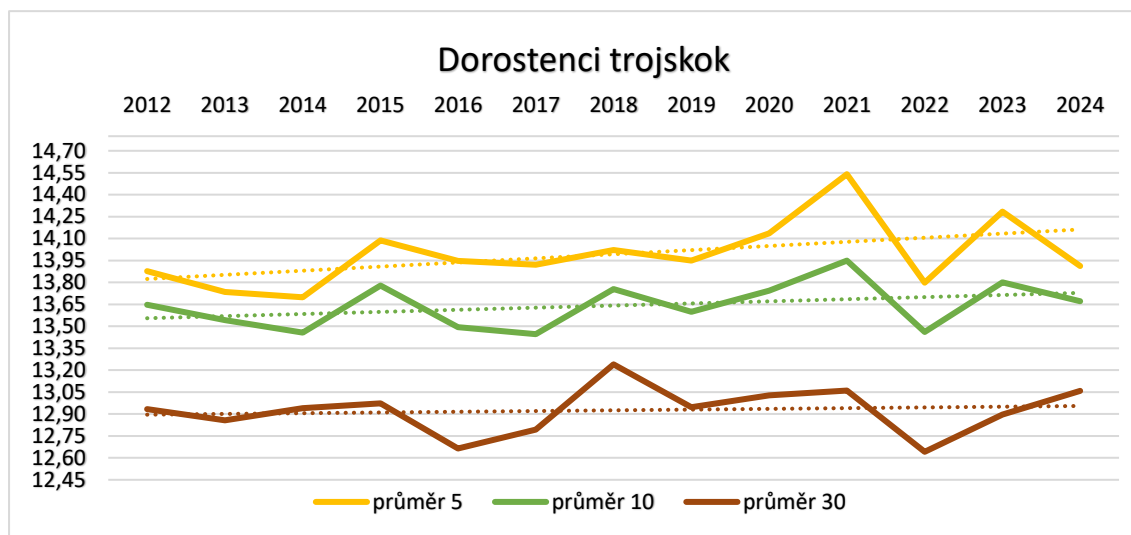

Trojskok – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Podobně jako výška – jakkoliv s většími meziročními výkyvy – je trojskok velmi ustálený a bez výraznějších výkonů v blízkosti mezinárodního srovnání. Platí tedy závěr z výšky, že se jedná o stav k velkému zamýšlení pro skokanské trenéry.

Grafy a data

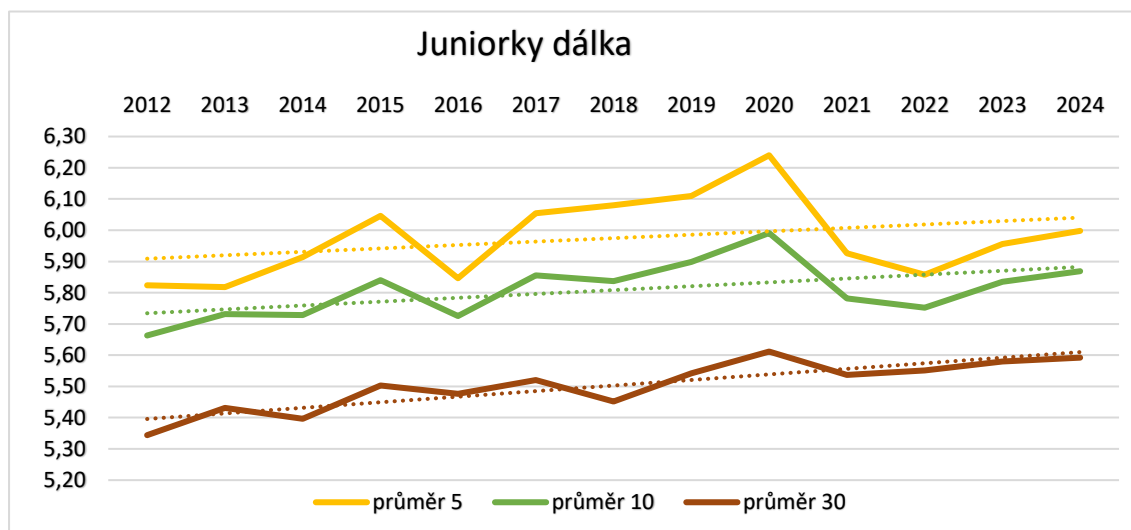
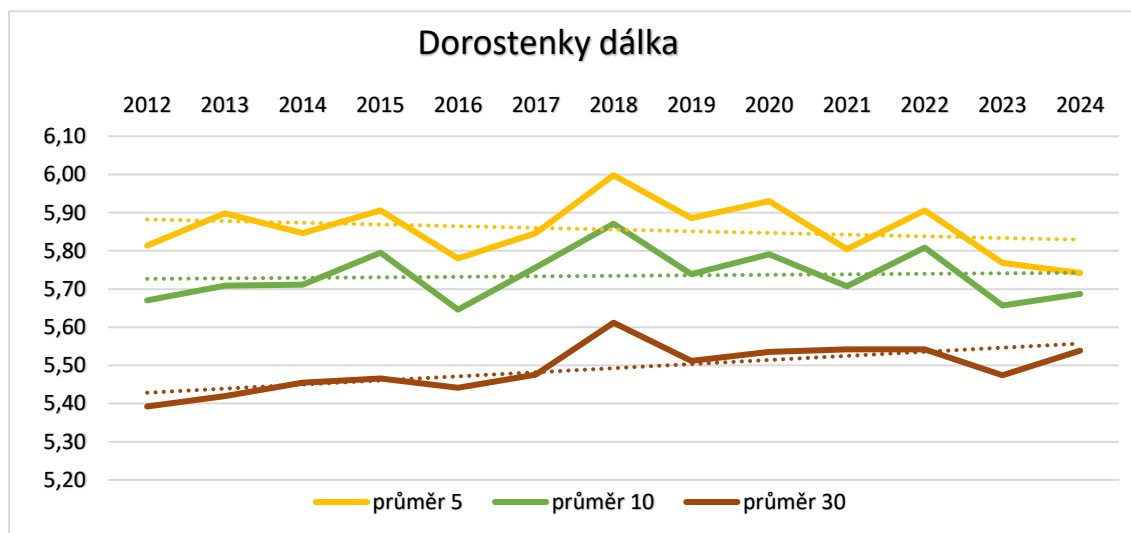

Dálka – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Postupný a tichý pokles v úrovni průměrů 5 a 10. Tak bychom mohli shrnout vývoj dálkařek. Určitý posun vnímáme v širší konkurenci (30. výkony), ale ani tam se nejedná o dechberoucí rozvoj. Top výkony juniorek jsou lepší než dorostenecké, ale zato průměry 30 jsou ve srovnání těchto dvou kategorií prakticky totožné. To není dobrá známka pro trénink na přechodu do starší kategorie.

Grafy a data

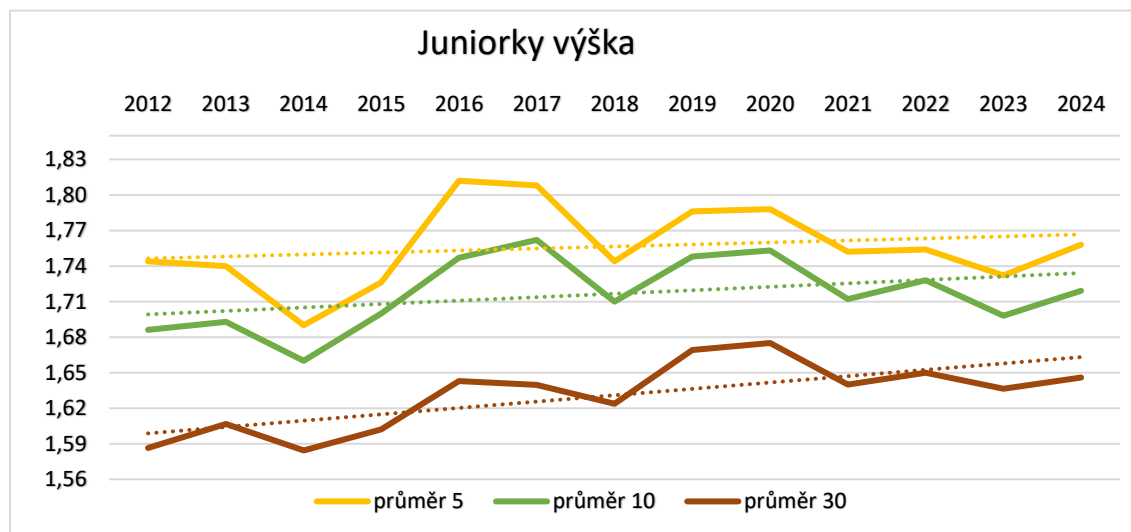
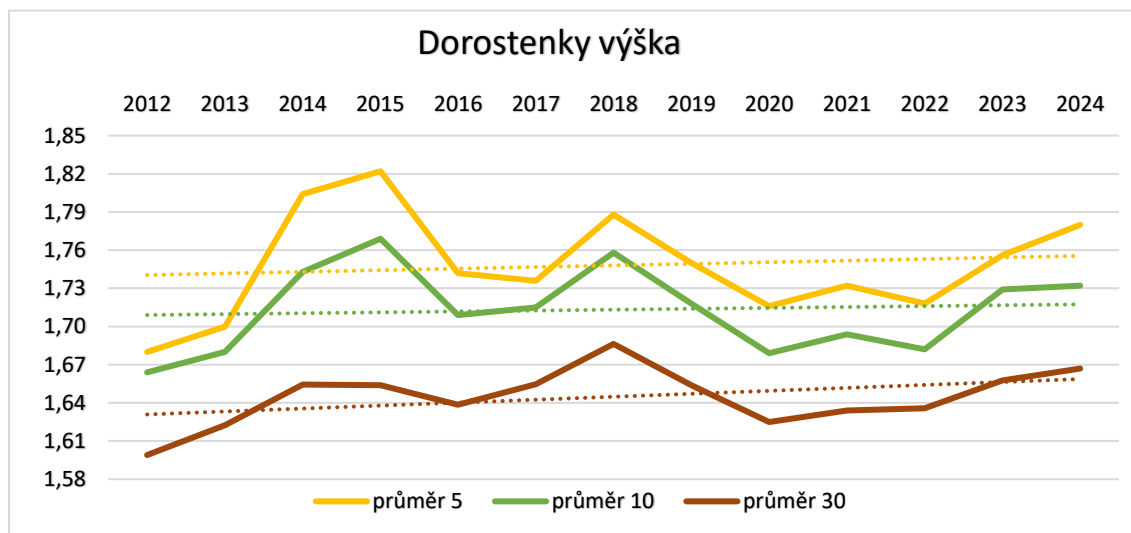

Výška – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Výška dorostenek je prakticky bez posunu, jakkoliv alespoň ročníkově zde některé individuální výkony vyčnívají. Stejně tak u juniorek, i když tam je trend o něco slibnější. Výstrahou by opět měla být srovnatelná výkonnost obou kategorií, kterou zde vidíme opakovaně i u dalších disciplín. Dobrým signálem je, že dochází u juniorek k mírnému posunu u hodnot v průměru prvních 30 nejlepších.

Grafy a data

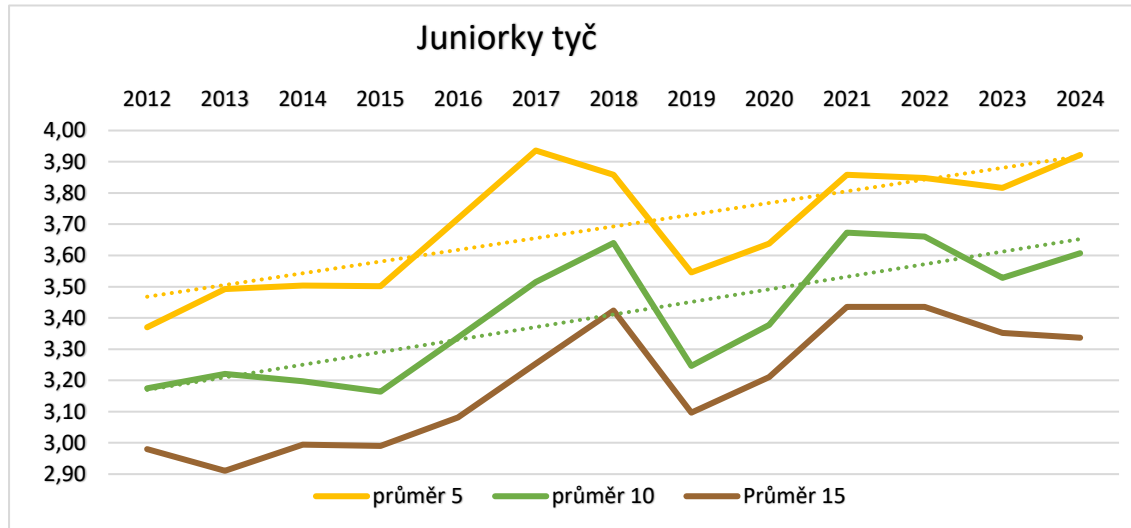
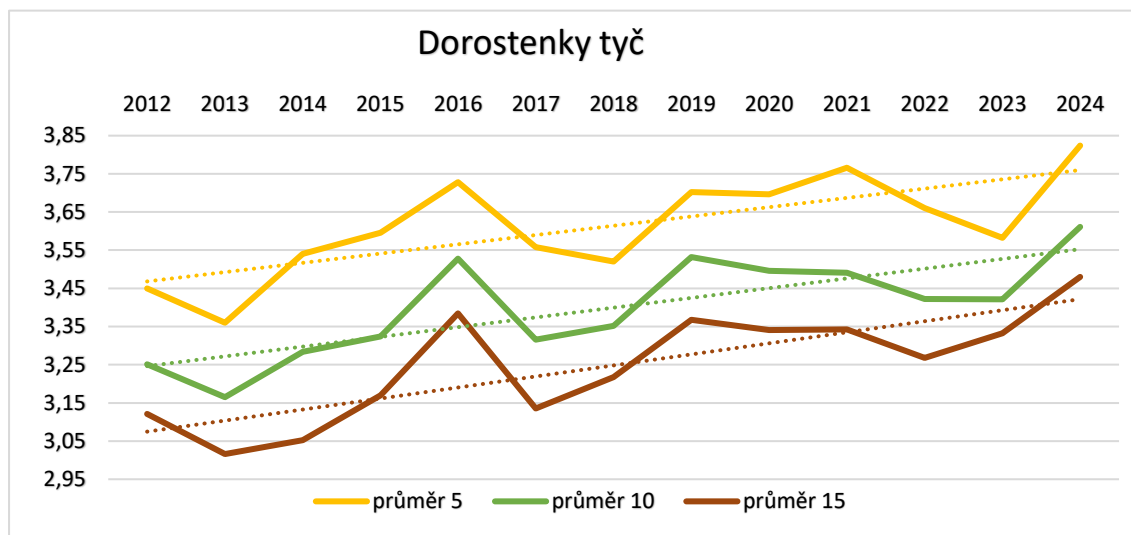

Tyč – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Posun výkonnosti v tyči je patrný na první pohled, jakkoliv zde uvažujeme výkony okolo 15., resp. 10. místa vzhledem k počtu vedených výkonů. Průměrné výkony se lepší, vzrůstá tedy konkurence, i top výkony se individuálně objevují častěji. Pro ženskou tyčku je to tedy slibný výhled.

Grafy a data

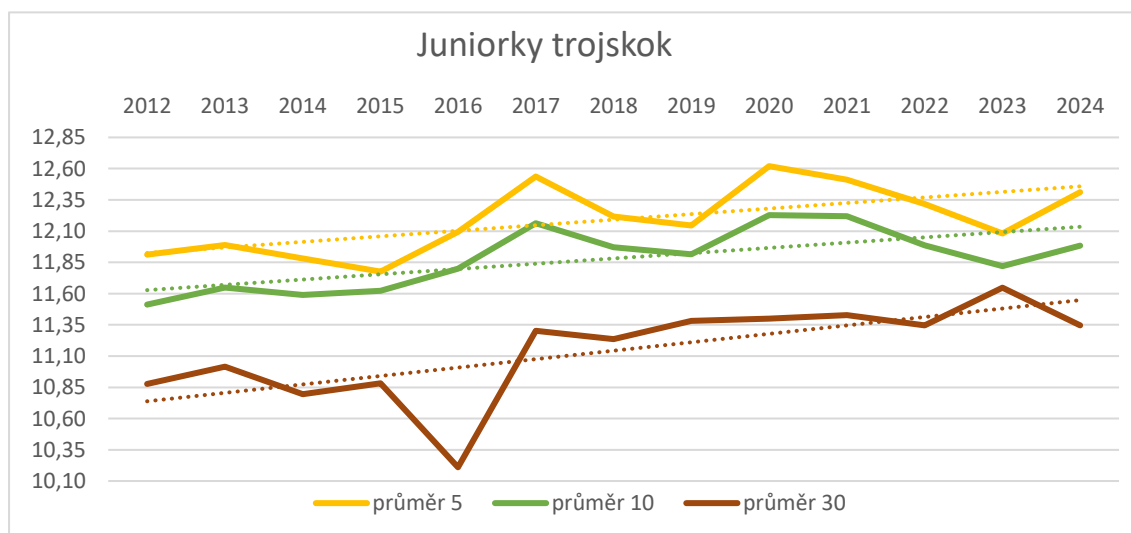
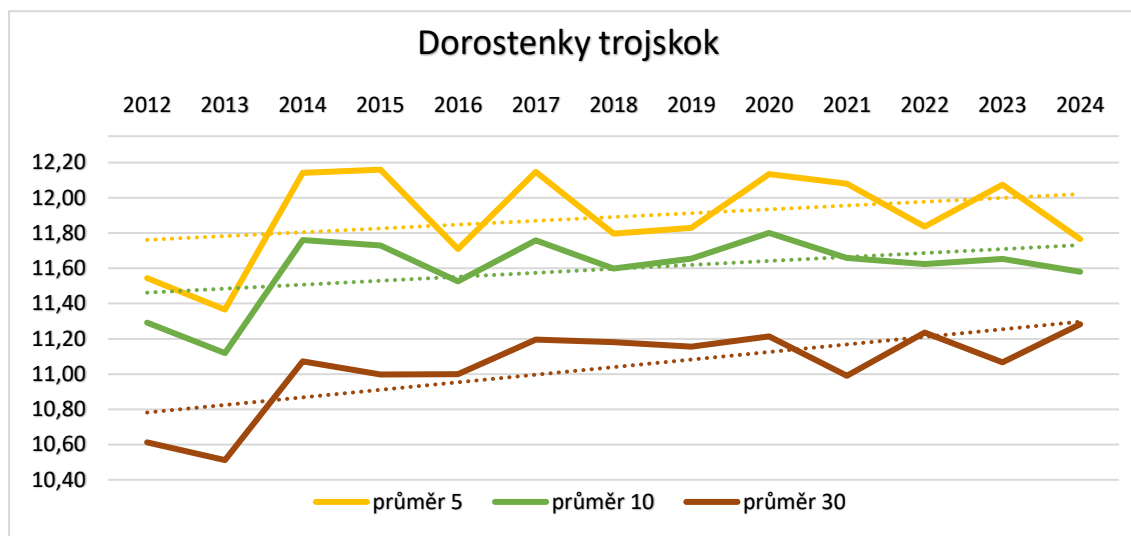

Trojskok – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Trojskok dorostenek má na předních pozicích relativně setrvalou podobu. Pozoruhodný je propad výkonnosti průměrů top 5 a 10 u juniorek od roku 2020, který byl v roce 2024 ještě výraznější. Pozitivní tak zůstává jen průměr 30. Náročná disciplína, kde je výkon závislý na rychlosti, odrazových schopnostech i skvělých koordinačních či silových dovednostech tak ukazuje, že problém může být již na přechodu do dorostenecké kategorie.

Grafy a data

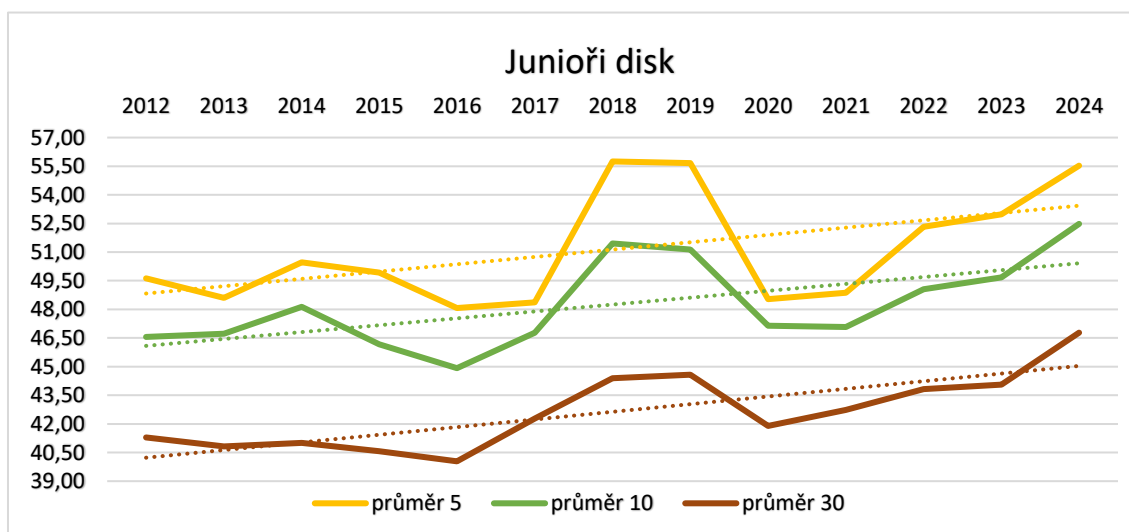
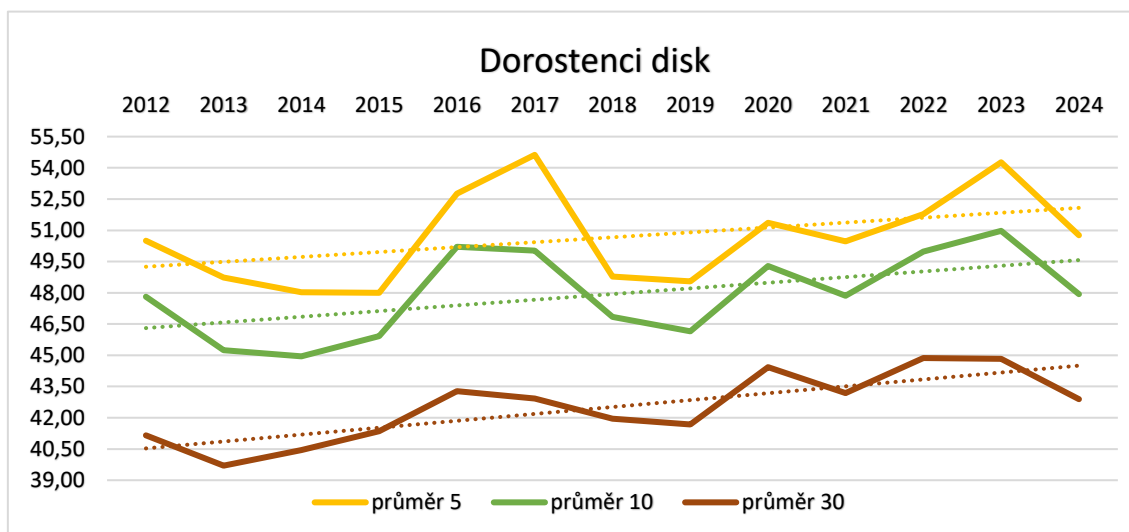
5. Vrhy a hody

Disk – muži

Analýza vývoje výkonnosti

V disku dorostenců sledujeme výkonnostní vlny. Mírné systematické zlepšení je v posledních letech patrné u juniorů, i když se nedaří s přechodem do juniorů výrazněji zvýšit výkonnost. Těžší disk je pochopitelnou příčinou, ale minimálně druhým rokem v juniorech by měl výkonnostní vývoj pokračovat, nikoliv stagnovat, jak vyplývá z níže uvedených dat. Přechod na 2 kg náčiní je totiž nekompromisní. V roce 2024 jsme zaznamenali několik individuálně nadstandardních

Grafy a data

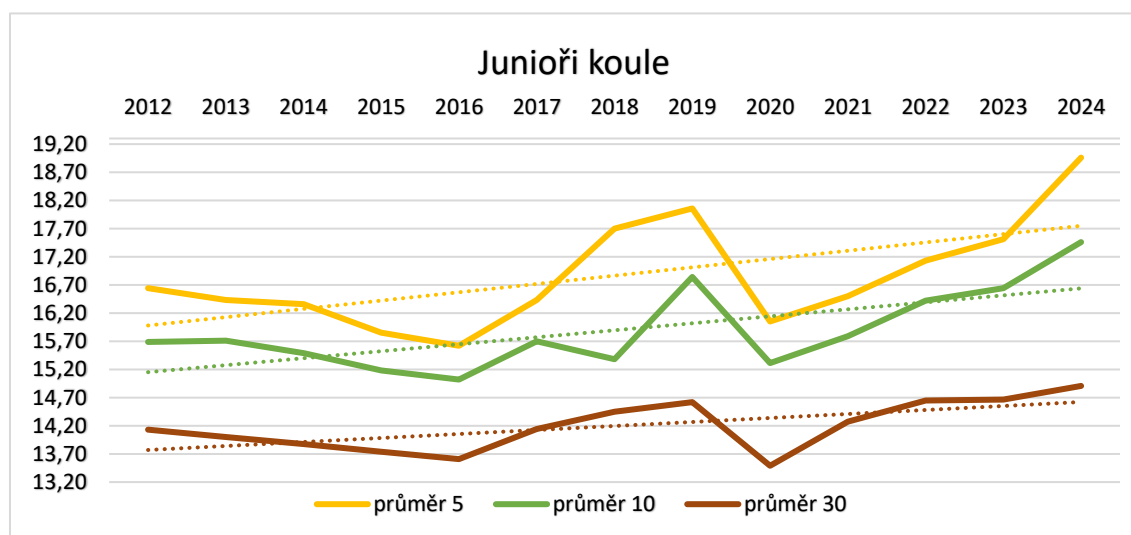
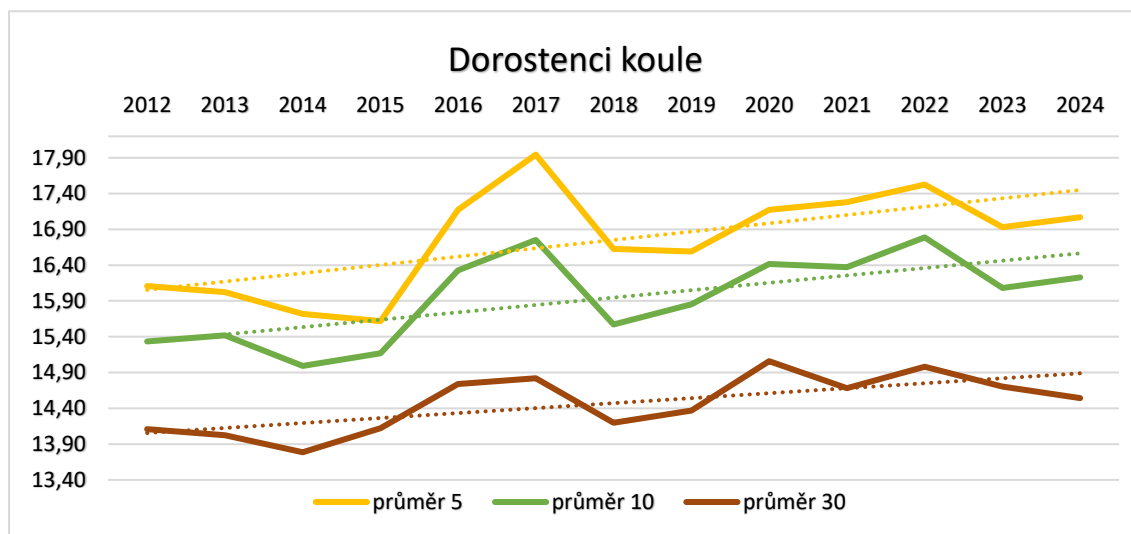

Koule – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Podobně jako v disku se musí koulaři vyrovnat s přechodem na těžší náčiní a můžeme tak sledovat meziroční vývoj z dorostenců do juniorů. Rozložení kvality výkonů ve sledovaných letech prakticky kopíruje disk - tzn. silnější ročníky se střídají se slabšími, i vývoj výkonů je podobný. Aktuálně se jeví dobře silná generace v juniorech, která pokračovala i v roce 2024. Výkony přes 18,50 již dosahují evropského či světového srovnání.

Grafy a data

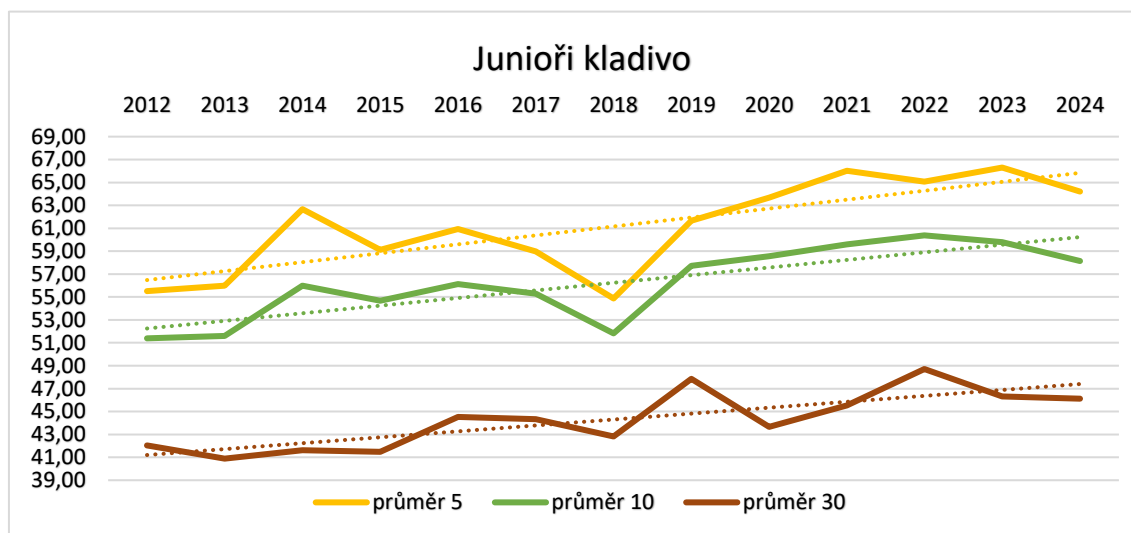
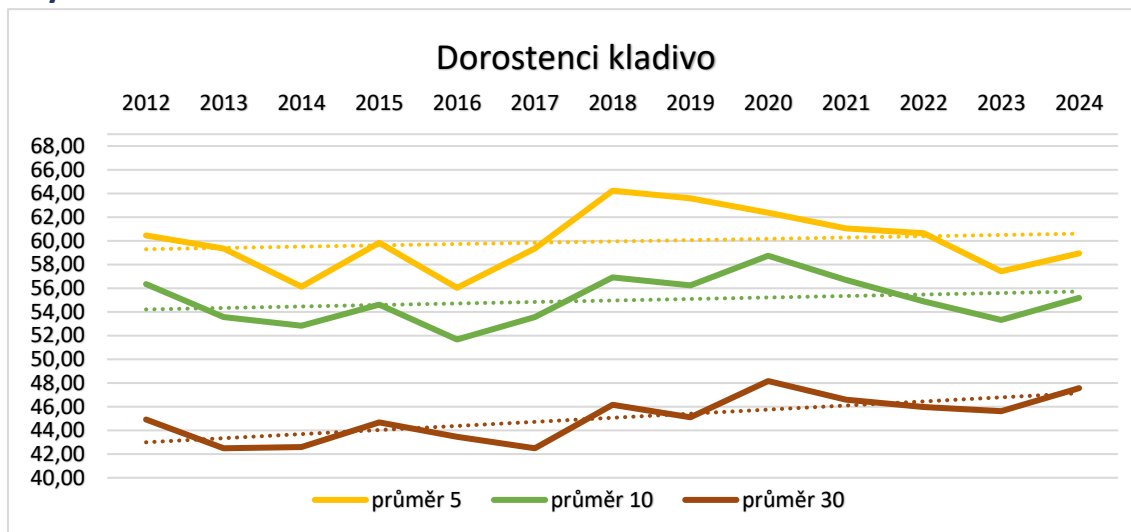

Kladivo – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Kladiváři po nárůstu výkonnosti okolo roku 2019 začínají spíše stagnovat. Pozitivní je udržení vyšší výkonnosti u juniorů. Nicméně pohled na výkonnost okolo 30. místa je spíše v úrovni hobby atletiky než atletiky výkonnostní, důvodů bude jistě více. V každém případě je vhodné sledovat spíše průměry 5 a 10. Průměr 30 je opravdu významně upozaděný.

Grafy a data

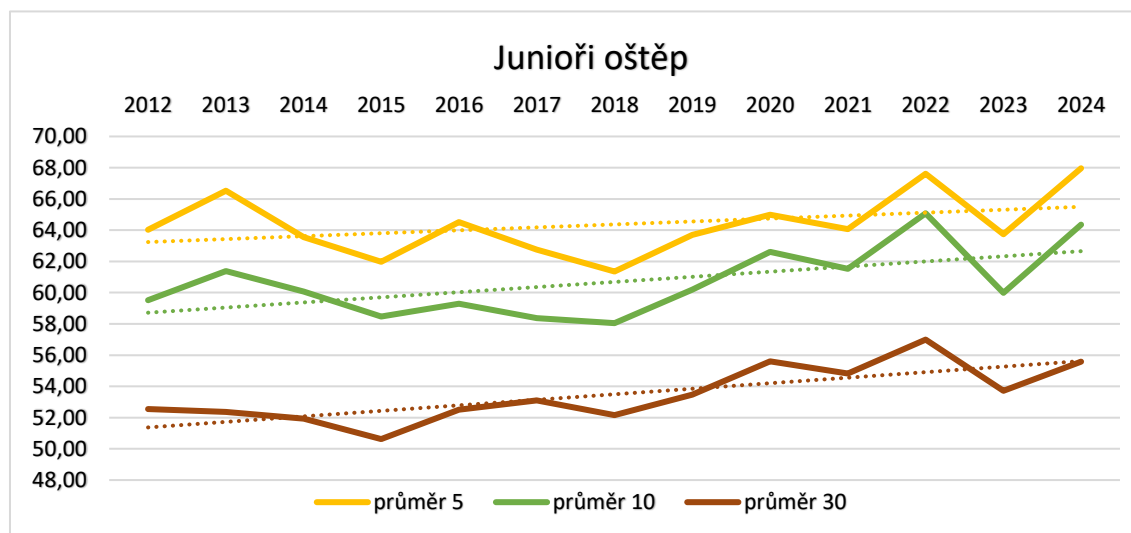
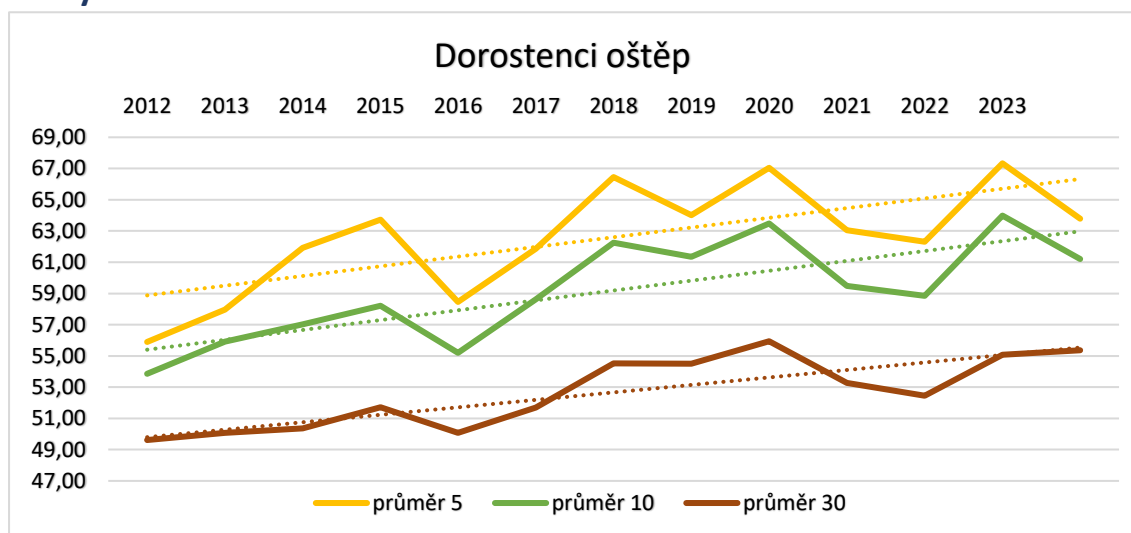

Oštěp – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Oštěpaři zažívají v posledních letech ustálení lehce zvýšené výkonnosti a zároveň pokračující výkonnostní vlny. Zároveň výkonnostní posun z dorostenců do juniorů není tak markantní, jak bychom možná čekali. Zejména v průměru 5, kde se zpravidla objevují oštěpaři specialisté, kterým často trenéři již věnují zvýšenou pozornost, zůstává výkonnost na podobné úrovni jako dekádu zpět. Do dalších let povedeme také statistiku se změněným typem dorosteneckého oštěpu.

Grafy a data

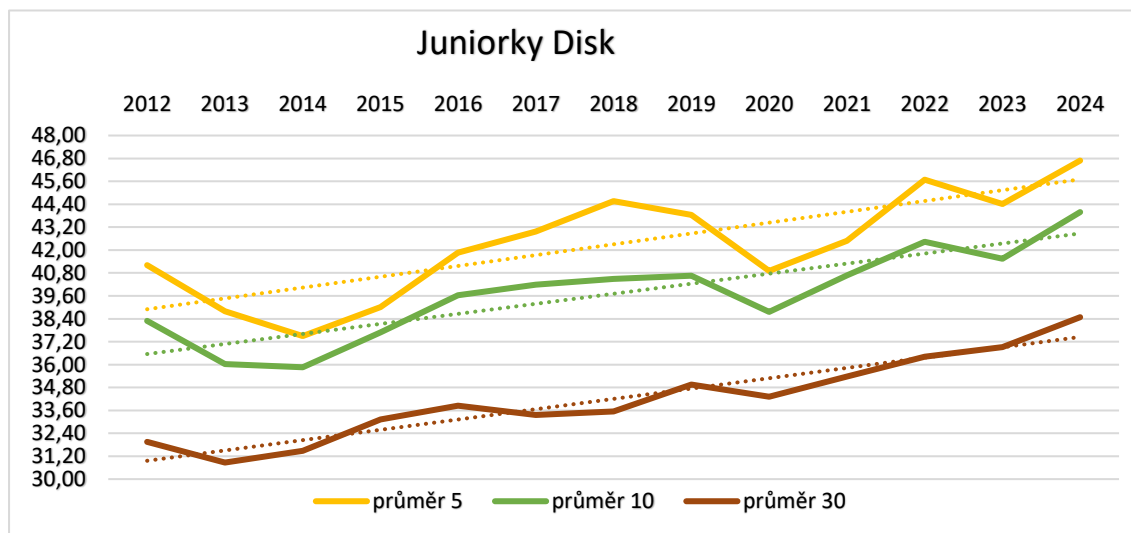
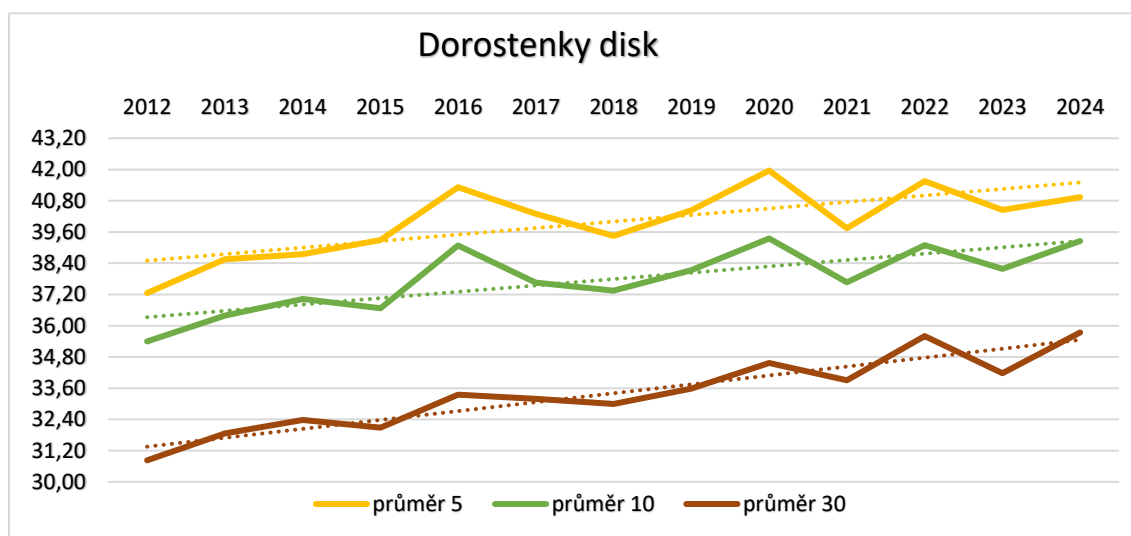

Disk – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Dívky diskařky se na rozdíl od chlapeckých kolegů evidentně zlepšily. A jako jedna z mála dívčích disciplín, ne-li dokonce jediná, vykazuje výraznější zlepšení juniorek proti dorostenkám. Významnou roli v tom pochopitelně hraje fakt, že dívkám se nemění váha náčiní. Zatímco v dorostenkách vrhačky často kombinují více disciplín, do juniorek již výběr zužují. Jako podstatný vnímáme pozitivní vývoj v průměru 5 u juniorek, který převyšuje vývoj v ostatních úrovních. Nutno dodat, že výkony zůstávají nadále hluboko pod 50metrovou hranicí.

Grafy a data

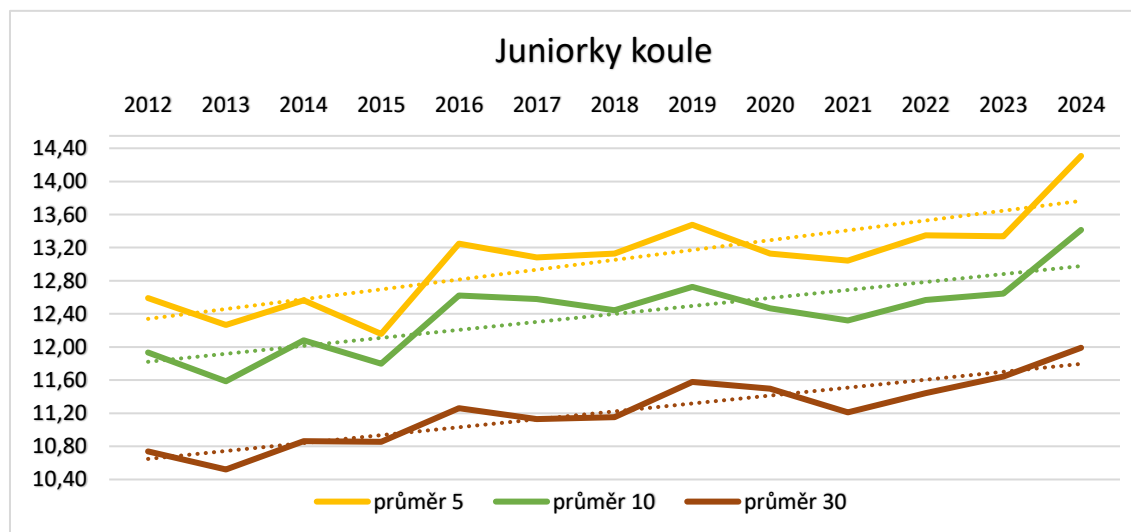
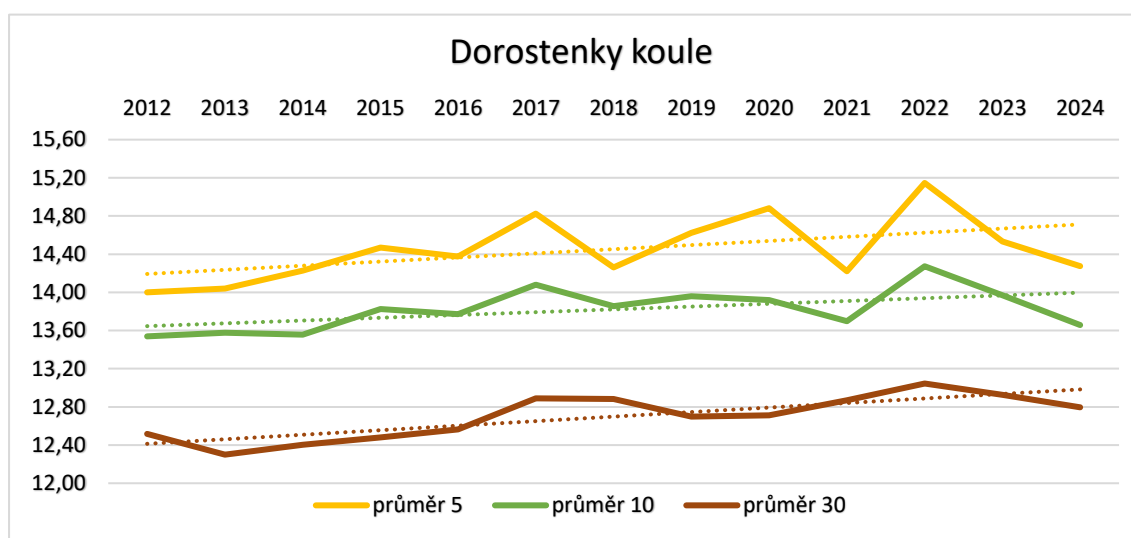

Koule – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Data z koule dorostenek a juniorek působí rozporuplně. Úroveň dorostenek slábne, zatímco juniorky se v posledních letech stabilně zlepšují. I zde se však bavíme v úrovni Top5 o hranici daleko za evropskou konkurencí. Stále více dívek také přechází na rotační techniku, tak je možné, že ustálení a zlepšení úrovně se dočkáme v dalších letech.

Grafy a data

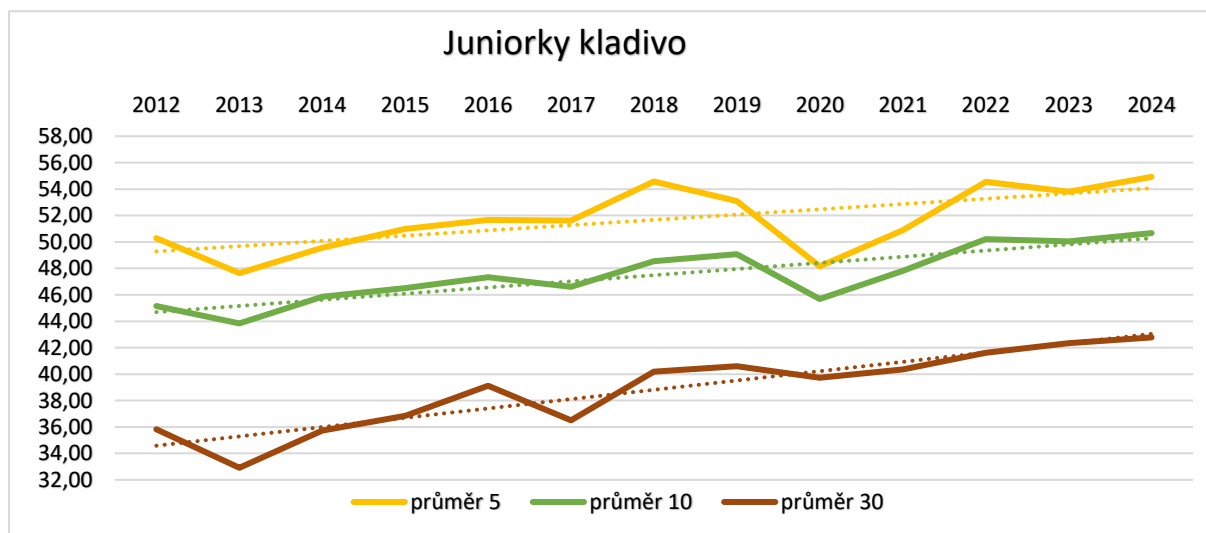
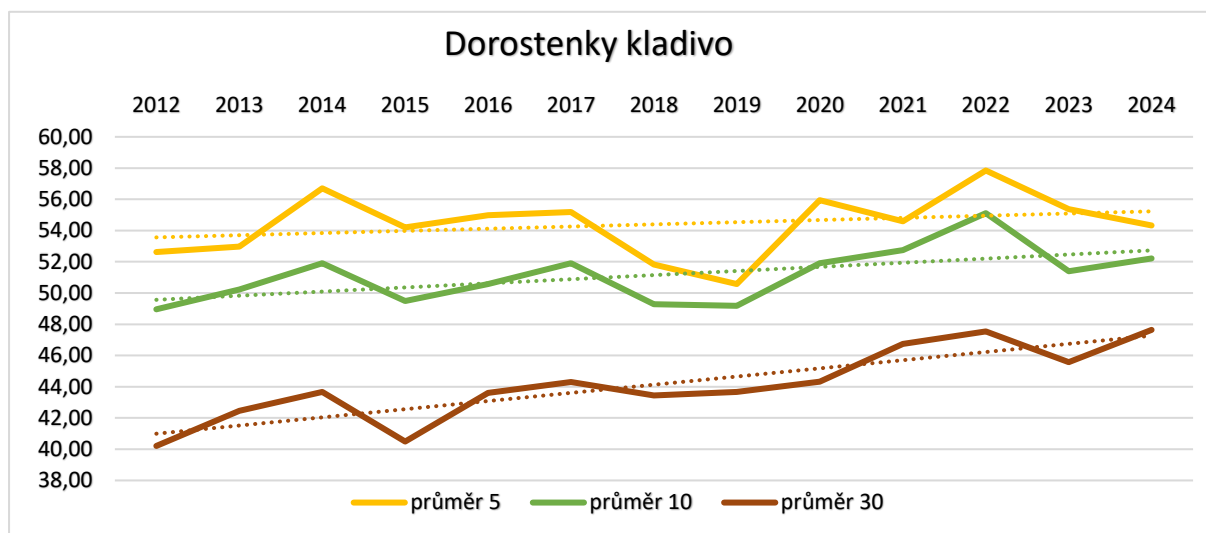

Kladivo – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Postupný rozvoj, i když s výkyvy, sledujeme u dívčího kladiva. Zdá se také, že poněkud vzrostla konkurence lepších výkonů. Nicméně o nějakém pevném trendu zatím hovořit nemůžeme, když některé slabší výkonnostní vlny evidujeme i v poslední pětiletce u obou kategorií. Úroveň je také daleko za mezinárodním srovnáním.

Grafy a data

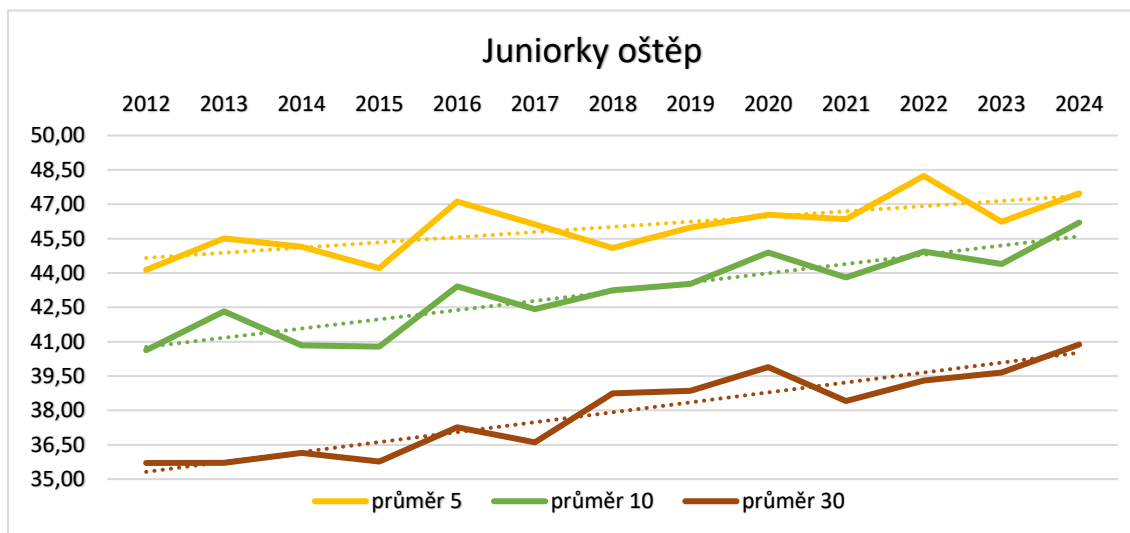
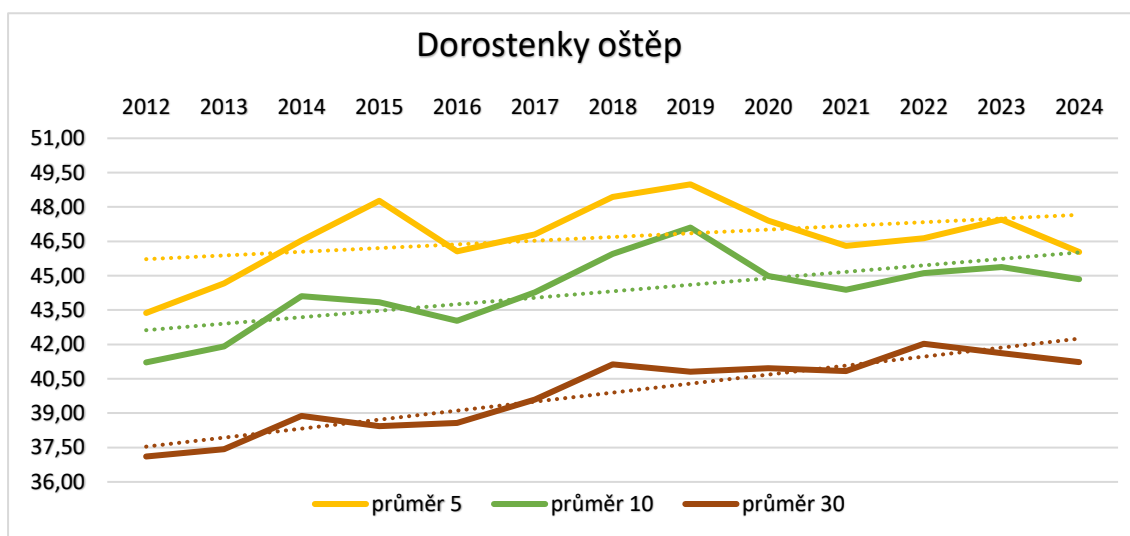

Oštěp – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Zlepšení oštěpařek je patrné na všech úrovních, avšak výrazněji na průměrech 10 a 30, než v top výkonech. Výkony přes 50 metrů již vyžadují slušnou oštěpařskou úroveň a adekvátní přípravu. Problematický je také zjevně přechod na těžší oštěp. Výkonnost dorostenek na průměru 10 je ve většině případů lepší než u juniorek, a to i pokud vezmeme v úvahu posun křivky z dorostenek do juniorek o jeden nebo dva roky. Přechod na těžší oštěp si zasluhuje speciální pozornost trenérů.

Grafy a data

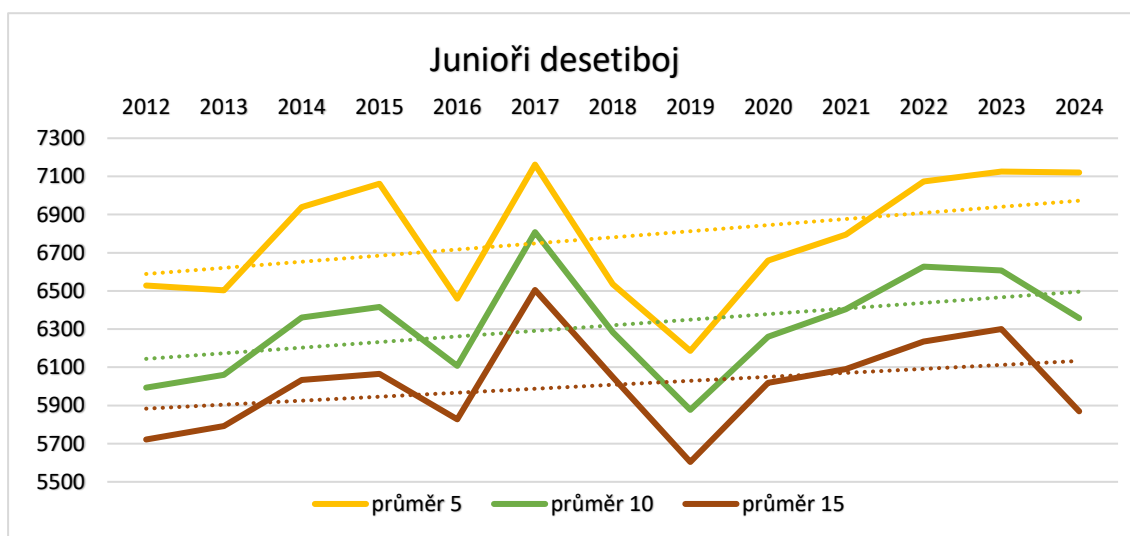
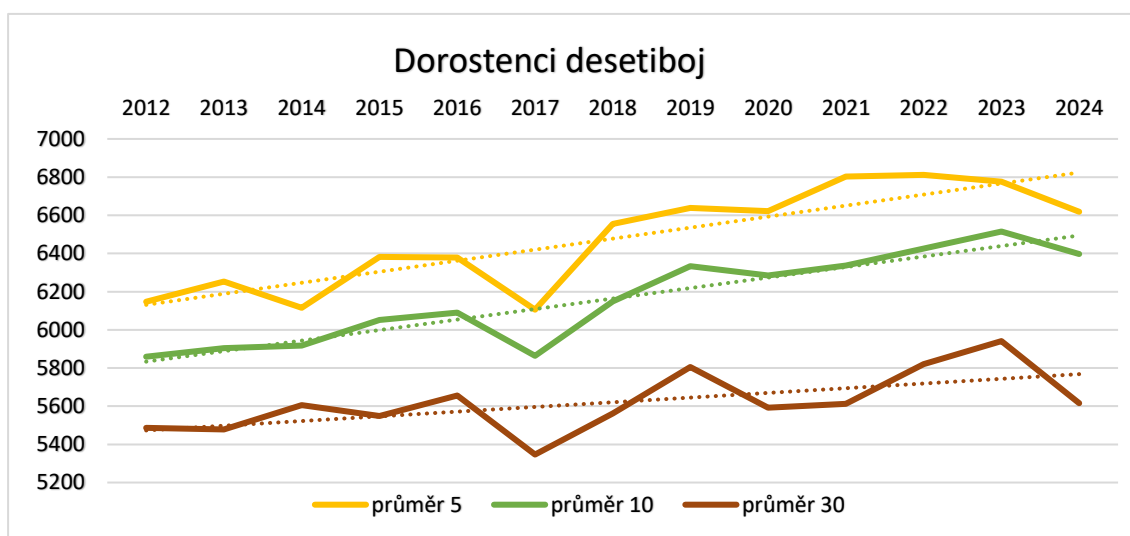
6. Víceboje

Desetiboj – muži

Analýza vývoje výkonnosti

Pozitivní trend vývoje bodového součtu vícebojařů vidíme u dorostenců, zejména posun v úrovni průměru 5 je pozoruhodný. Junioři již (nebo možná ještě) tak čitelní nejsou. Víceboj v juniorech je již časově náročný pro plnou specializaci, proto zde vidíme časté meziroční výkyvy, i když roky 2022 a 2023 dva roky byly nadmíru výkonnostně výrazné. V roce 2024 odešla silná generace vícebojařů do mužské kategorie, a tak je v juniorech citelná ztráta, snad jen dočasná.

Grafy a data

Sedmiboj – ženy

Analýza vývoje výkonnosti

Pokud bychom měli u dívek vybrat disciplínu, kde došlo k zásadnímu posunu, byl by to sedmiboj. Posun v řádu stovek bodů ať už v průměrech nebo v porovnání výkonů 5-10 let zpětně vyžaduje obměnu techniky i kondiční přípravy, kterou se evidentně podařilo vyvolat na všech úrovních. U juniorek bereme v úvahu sice jen 15. výkony (podobně jako u chlapců asi nelze očekávat, že sedmiboj bude hlavní specializací tolika vícebojařek). Zároveň pohled na vývoj onoho 15. výkonu hovoří sám za sebe. To se týká i 30. výkonu v dorostenkách – rozdíl 12 let je tam asi 600 bodů. Top výkony přes 5300 bodů jsou však dále individuálními výjimkami, přestože to je výkon dosažitelný pro řadu všestranných atletek. To z historie víme velmi dobře.

Grafy a data

